

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

**АНОТОВАНИЙ ПОКАЖЧИК
ДИСЕРТАЦІЙ**

за 2015 рік

(українською, російською та англійською мовами, що наявні у
фонді бібліотеки Львівського державного університету
фізичної культури)

Укладач Ірина Свістельник

LVIV STATE UNIVERSITY OF PHYSICAL CULTURE

**Catalogue of the
Dissertation Abstracts
for 2015**

**(in Ukrainian, in Russian and in English which are presented in the library of
Lviv State University of Physical Culture)**

Compiler Iryna Svistelnyk

УДК 001(043.5/.048.2)

A69

Анотований покажчик дисертацій за 2015 рік українською, російською та англійською мовами, що наявні у фонді бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів, 2018. – 60 с.

© Свістельник І., 2018

UDC 001(043.5/.048.2)

Catalogue of Dissertation Abstracts for 2015 in Ukrainian, in Russian and in English, which are presented in the library of Lviv State University of Physical Culture / compiler Iryna Svistelnyk. – Lviv, 2018. – 60 p.

© Svistelnyk I., 2018

Зміст

796 Спорт. Фізична культура

<i>24.00.01 Олімпійський і професійний спорт.....</i>	<i>6-34</i>
<i>24.00.02 Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення.....</i>	<i>34-53</i>
<i>24.00.03 Фізична реабілітація.....</i>	<i>53-58</i>
<i>Показчик авторів.....</i>	<i>59</i>

Content

796 Sport. Physical Culture

<i>24.00.01 Olympic end professional sport.....</i>	<i>6-34</i>
<i>24.00.02 Physical Culture, physical education of different groups of population.....</i>	<i>34-53</i>
<i>24.00.03 Physical rehabilitation.....</i>	<i>53-58</i>
<i>Authors index.....</i>	<i>60</i>

796 Спорт. Фізична культура
796 Sport. Physical Culture

24.00.01 Олімпійський і професійний спорт
24.00.01 Olympic and professional sport

Дисертації кандидатів наук:

2014:

- 1. Донець О. В. Система контролю спеціальної працездатності спортсменів-єдиноборців (бокс, кікбоксинг) на етапі безпосередньої підготовки до змагань : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.01 / Донець Олександр Володимирович. – Львів, 2015. – 191 с.**

Науковий керівник – Кіприч Сергій Володимирович, канд. пед. наук, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання, адаптивної і масової фізичної культури Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Офіційний опонент – Виноградов Валерій Євгенович, д-р наук з фіз. виховання та спорту, старший науковий співробітник, професор кафедри теорії і методики спортивної підготовки та резервних можливостей спортсменів Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Офіційний опонент – Лукіна Олена Володимирівна, канд. наук з фіз. виховання і спорту, доцент кафедри боксу, боротьби і важкої атлетики Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту.

Анотація. Дисертаційне дослідження присвячено вдосконаленню спеціальної підготовленості спортсменів-єдиноборців. Установлено, що контроль як функція управління тренувальним процесом кваліфікованих спортсменів у єдиноборствах становить собою систему, яка містить послідовну реалізацію взаємопов'язаних компонентів: 1) оцінювання працездатності спортсменів з урахуванням функціонального забезпечення роботи до етапу безпосередньої підготовки до змагання; 2) визначення спеціалізованої спрямованості і критеріїв індивідуалізації тренувального процесу; 3) формування системи тренувального заняття з урахуванням індивідуальної реактивності організму на тренувальні навантаження різної спрямованості. Виокремлення в системі підготовки тренувальних занять, спрямованих на формування мобілізаційного потенціалу спортсменів; 4) оцінювання спеціальної підготовленості з урахуванням сформованого мобілізаційного потенціалу спортсменів, в основі якого лежить високий рівень працездатності спортсменів, підкріплений здатністю організму швидко, адекватно й повною

мірою реагувати на навантаження. Реалізація контролю дала змогу збільшити рівень реакції кардіореспіраторної системи на 23,2% ($p < 0,05$); психомоторної функції - від 18,2 (швидка антиципація з перешкодами) до 35,7% (складна антиципація) ($p < 0,05$). За загальним напруженням сенсомоторної сфери відмінності становили 26,0% ($p < 0,05$). Відмінності інформативних показників працездатності збільшилися від 2,6 до 7,4% ($p < 0,05$).

Ключові слова: контроль, спортсмени-єдиноборці, спеціальна працездатність, функціональні можливості.

Донец А. В. Система контроля специальной работоспособности спортсменов-единоборцев (бокс, кикбоксинг) на этапе нет подготовки к соревнованиям. Рукопись.

Аннотация. Диссертационное исследование посвящено совершенствованию специальной подготовленности спортсменов-единоборцев. Установлено, что контроль как функция управления тренировочным процессом квалифицированных спортсменов в единоборствах являет собой систему, которая включает последовательную реализацию взаимосвязанных компонентов: 1) оценку работоспособности спортсменов с учетом функционального обеспечения работы перед этапом непосредственной подготовки к соревнованию; 2) определение специализированной направленности и критериев индивидуализации тренировочного процесса; 3) формирование системы тренировочного занятия с учетом индивидуальной реактивности организма на тренировочные нагрузки разной направленности. Выделение в системе подготовки тренировочных занятий, направленных на формирование мобилизационного потенциала спортсменов; 4) оценку специальной подготовленности с учетом сформированного мобилизационного потенциала спортсменов, в основе которого лежит высокий уровень работоспособности спортсменов, подкрепленный способностью организма быстро, адекватно и в полной мере реагировать на нагрузку. Реализация контролю позволила увеличить уровень реакции кардиореспіраторной системы на 23,2% ($p < 0,05$); психомоторной функции с 18,2 (скорая антиципація з перешкодами) до 35,7% (складна антиципація) ($p < 0,05$). По общему напряжению сенсомоторной сферы отличия составили 26,0% ($p < 0,05$). Отличия информативных показателей работоспособности увеличились с 2,6 до 7,4% ($p < 0,05$).

Ключевые слова: контроль, спортсмены-единоборцы, специальная работоспособность, функциональные возможности.

Donets O. V. The monitoring system of special single combat athletes capacity (boxing, kick boxing) at the stage of immediate preparation for competitions. Manuscript.

Abstract. The dissertation is dedicated to improving a special preparation of single combat athletes. It is found out that the control as a function of management of training process of qualified single combat athletes is the system, which includes consistent implementation of inter related components: 1) the estimation of efficiency of athletes considering the functional support of work before the stage of immediate preparation for competition; 2) the determination of special focus and individualization criteria of training process; 3) the formation of the system of training lesson considering the individual reactivity of the body on training loads of different focus. Allocation the training lessons from the system of preparation. These lessons are directed to the formation of mobilization potential of athletes; 4) the estimation of special preparation considering the formed mobilization potential of athletes, which is based on the high level of efficiency of athletes and the ability of the body to respond to loading quickly, adequately and fully. The new possibilities of the choice of training lessons are shown. They have the highest realizable effect as a result of performed loading. Using the method of optimization of “dose-effect” influence allowed to select lessons, which are similar in orientation and duration. They have the most expressed effects of reactions of cardiorespiratory system. In the lessons, which are directed to the development of speed possibilities, the indicators of training pulse (integrated indicator of reaction of CRS) were located in the range from $\pm 1,2$ s.u. to $38,3 \pm 1,3$ s.u. ($p < 0,05$). In lessons, which are directed to the development of endurance during the work of average indicators of training pulse is from $\pm 1,1$ s.u. till $73,6 \pm 1,5$ s.u. ($p < 0,05$). In lessons, which are directed to the development of endurance of anaerobic nature, the range of average indicators of reaction is from $76,0 \pm 1,4$ s.u. till $87,0 \pm 1,3$ s.u. ($p < 0,05$). The realization of control allowed to increase the special efficiency and optimize the functional state of athletes before competitions. It is seen thanks to indicators of testing the efficiency of boxers with help of the system “Spuderg” and the estimation of functional support of work during the testing. The estimation was conducted by the way of comparative analysis of indicators before and after the stage of preparation the athletes of main group. During the test “8 s” the number of hits increased by 9.4 % the index of creatine phosphate efficiency by 23%; the integral index of creating phosphate efficiency - by 23 % ($p < 0,05$). During the test “40 s” the number of hits increased by 9,0 %; the index of glycolytic efficiency - by 19,1 %; the integral index of speed preparation - by 19,3 % ($p < 0,05$). During the text “3x3” the number of hits in the first round increased by 8,1 %, in the third one — 7,1 % ; the number of hits during all test — by 8,0 %, the tonnage of hits in the first round - by 4,1 %, in the second one – by 7,4 %, in the third one - by 7,3 %, the tonnage of hits during all test increased by 6,2 % ($p < 0,05$). Higher level of indicators of cardiorespiratory system’s reaction was registered. The differences of indicators of training pulse, registered during the test “3x3” before and after the stage of immediate preparation for competition, were 23,2 % ($p < 0,05$). Higher level of indications of athletes’ psychomotor functions was registered. During the testing with wing the method “Diagnostics-3” it was found out a significant increase of indicators of complex component of reaction of anticipation from 18,2 % (quick anticipation with obstacles). Hill 35,7 % (complex anticipation) ($p < 0,05$). The differences were 26,0 % ($p <$

0,05) according to the general tension of sensomotor area. The differences of indicators of control and experimental group were: the integral index of creatine phosphate efficiency - by 7,4 %; the integral index of speed preparation — by 4,9 %; the number of hits during the test “3x3” - by 2,6 % ; the tonnage of hits during all test – by 2,7 % ($p < 0,05$).

Keywords: control, single combat athletes, special capacity, functional possibilities.

2. Задорожна О. Р. Удосконалення теоретичної підготовки спортсменів на етапі попередньої базової підготовки у фехтуванні : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.01 / Задорожна Ольга Романівна. – Львів, 2015. – 265 с.

Науковий керівник – Бріскін Юрій Аркадійович, д-р наук з фіз. виховання і спорту, професор, завідувач кафедри олімпійського, професійного та адаптивного спорту Львівського державного університету фізичної культури.

Офіційний опонент – Ахметов Рустам Фагимович, д-р наук з фіз. виховання і спорту, професор, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Офіційний опонент – Шевчук Олена Миколаївна, канд. наук з фіз. виховання та спорту, старший викладач кафедри кінезіології Національного університету фізичного виховання і спорту.

Анотація. Дисертацію присвячено проблемі теоретичної підготовки на етапі попередньої базової підготовки у фехтуванні. На основі аналізу літератури з’ясовано, що одним із якісних шляхів удосконалення тренувального процесу юних фехтувальників є обґрунтування структури і змісту теоретичної підготовки, а також розробка нових засобів передачі інформації. На основі результатів експертного оцінювання визначено пріоритетність використання методів теоретичної підготовки на різних етапах багаторічного удосконалення, а також значущість її компонентів на етапі попередньої базової підготовки у фехтуванні. Для вирішення поставлених завдань розроблено та впроваджено авторську програму теоретичної підготовки з використанням алгоритмізованих навчально-ігрових засобів. Теоретично обґрунтовано та експериментально доведено більшу ефективність авторської програми теоретичної підготовки порівняно із загальноприйнятою.

Ключові слова: фехтування, теоретична підготовка, засоби.

Задорожная О. Р. Совершенствование теоретической подготовки спортсменов на этапе предварительной базовой подготовки в фехтовании. Рукопись.

Аннотация. Диссертация посвящена проблеме теоретической подготовки на этапе предварительной базовой подготовки в фехтовании. На основе анализа литературы установлено, что одним из качественных путей совершенствования тренировочного процесса юных фехтовальщиков является обоснование структуры и содержания теоретической подготовки, а также разработка новых средств передачи информации. На основе результатов экспертного оценивания с привлечением 20 экспертов определена приоритетность использования методов теоретической подготовки на разных этапах многолетнего совершенствования, а также значимость ее компонентов на этапе предварительной базовой подготовки в фехтовании. Для решения поставленных задач разработана и внедрена авторская программа теоретической подготовки с использованием алгоритмизированных учебно-игровых средств. Теоретически обоснована и экспериментально доказана большая эффективность авторской программы теоретической подготовки в сравнении с общепринятой.

Ключевые слова: фехтование, теоретическая подготовка, средства.

Zadorozhna O. R. Improvement of athletes' theoretical training on the stage of previous basic development in fencing. Manuscript.

Abstract. Dissertation is devoted to theoretical training on the stage of previous basic development in fencing. Analysis of the literature enabled to reveal that one of the ways of improvement of the quality of young fencers training process is the substantiation of structure and content of theoretical training and significance of its components on the stage of previous basic development in fencing. The results of expert assessment involving 20 specialists enabled to determine priority of using the methods of theoretical training at different stages of long-term development, as well as the significance of its components at the stage of previous basic development in fencing. The research involved 52 fencers at the stage of previous basic development. For the solvation of the set tasks there was established and implemented author program of theoretical training with using algorithmic educational and entertaining means. Pedagogical experiment, which consisted of two periods both for four months, enable to determine the most effectiveness of author program of theoretical training in comparison with generally accepted one. It was proved by reliable increase ($p < 0,05$) of theoretical preparedness values of sportsmen in experimental group in comparison with control group: within informational block «History of fencing» - per 88,7 % ($p < 0,05$), «Competitive activity of fencers» — per 55,5 % ($p < 0,05$), «Technique and tactics in fencing» - per 129,5 % ($p < 0,05$), «Fundamentals

of the theory and methodology of athletes' training)) - per 117,6 % ($p < 0,05$), «Olympizm» - per 72,3 % ($p < 0,05$). The results of pedagogical experiment enabled to determine priority of using algorithmic educational and entertaining means of the formation of the theoretical training of fencers at the stage of previous basic development. There was determined that universal algorithmic educational and entertaining means are: simulator "TIT", "Associations", "Puzzles" - for in improvement of theoretical preparedness of fencers at the stage of previous basic development within different informational blocks. The results of research have been implemented in the training process of fencing club "Troyanda" as well as the learning process of students of Lviv State University of Physical Culture.

Key words: fencing, theoretical training means.

3. Маніло Ю. В. Підготовка арбітрів різної кваліфікації до професійної діяльності в футболі : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.01 / Маніло Юрій Васильович. – Вінниця, 2015. – 193 с.

Науковий керівник – Костюкевич Віктор Митрофанович, д-р наук з фіз. виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри теорії і методики спорту Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського.

Офіційний опонент – Лисенчук Геннадій Анатолійович, д-р наук з фіз. виховання та спорту, професор кафедри футболу Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Офіційний опонент – Абдула Анатолій Борисович, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри футболу та хокею Харківської академії фізичної культури.

Анотація. У дисертації досліджено проблеми підготовки арбітрів до проведення матчів з футболу в різних лігах (Прем'єр-ліга, перша, друга, аматорська, ДЮФЛУ і регіонального рівня). На основі проведеного дослідження розроблено моделі підготовленості арбітрів першої, другої та третьої груп, які містять чотири блоки компонентів: загальні відомості й морфологічні показники, фізична і функціональна підготовленості та арбітражна діяльність. Розроблено 10-бальну шкалу складності арбітражу футбольного матчу для більш диференційованого підходу до оцінювання безпосередньої професійної діяльності арбітра. Обґрунтовано та експериментально перевірено програми підготовки футбольних арбітрів різної кваліфікації впродовж року, які враховують особливості календаря змагань та передбачають усунення недоліків у підготовці арбітрів. Ефективність програм підготовки футбольних арбітрів різної кваліфікації підтверджено експериментальними даними, триманими на різних етапах дослідження.

Результати наукових досліджень упроваджено в процес підготовки арбітрів у регіональних Школах футбольного арбітра.

Ключові слова: футбольний арбітр, футбол, професійна діяльність арбітра, матч, річний цикл підготовки, програма підготовки, рухова активність.

Манило Ю. К. Подготовка арбитров разной квалификации к профессиональной деятельности в футболе. Рукопись.

Аннотация. В диссертации исследованы проблемы подготовки арбитров для проведения матчей по футболу разных лиг (Премьер-лига, первая, вторая, любительская, ДЮФЛУ и регионального уровня). В диссертации проанализированы тенденции развития арбитража в футболе; освещена современная система подготовки арбитров в Украине; определены особенности деятельности футбольных арбитров на современном этапе; охарактеризована подготовка арбитров в период спортивного сезона. Представлены результаты исследования по программе констатирующего этапа эксперимента; проанализированы показатели физического состояния и физической подготовленности футбольных арбитров различной квалификации; определён уровень двигательной активности арбитров во время проведения матча; изучены и сопоставлены показатели профессиональной деятельности футбольных арбитров разной квалификации; с помощью экспертного оценивания определены наиболее важные специальные компоненты профессиональной деятельности арбитра. В процессе констатирующего эксперимента установлены данные количественных параметров физической и теоретической подготовки, арбитража матчей разного уровня, а также отдыха арбитров. Эти данные были сопоставлены с группами арбитров, которые имеют разную квалификацию, что дало возможность определить направления совершенствования программ их подготовки. Предложена 10-балльная шкала сложности арбитража футбольного матча, разработанная для более дифференцированного подхода к оценке непосредственной профессиональной деятельности арбитра. Модели футбольных арбитров разных квалификационных групп включают показатели морфологического компонента, физической и функциональной подготовленности и деятельности арбитра во время проведения матча, а также позволяют определить интегральный уровень их подготовленности, получить объективную оценку текущего состояния арбитров и результатов их подготовки. Приведены основные материалы формирующего этапа исследования: изложены принципиальные подходы относительно разработки программ подготовки футбольных арбитров; охарактеризованы структура и содержание программ подготовки футбольных арбитров на протяжении года; экспериментально обоснованы программы подготовки арбитров разной квалификации. Эффективность программ подготовки футбольных арбитров разной квалификации подтверждена экспериментальными данными, полученными на

разных этапах исследования. Разработанные программы годичной подготовки арбитров разной квалификации положительно повлияли на уровень подготовленности, о чем свидетельствуют данные, полученные во время тестирования в формирующем эксперименте.

Ключевые слова: футбольный арбитр, футбол, профессиональная деятельность арбитра, матч, годичный цикл подготовки, программа подготовки, двигательная активность.

Manilo Y. V. Training of different qualification referees for professional activity in football. Manuscript.

Abstract. The thesis deals with the problems of training referees to conduct football matches in different leagues (Prime League, first league, second league, Amateur league, youth leagues and regional level). On the basis of this research we have developed a model of the first, second and third group referees preparedness, which contain four blocks of components: general information, morphological indexes of physical and functional preparedness and referee activity. 10-point scale of the match intensity has been worked out for more differentiated approach to the evaluation of a referee professional activity. Training programs for preparation different qualification football referees in annual macro-cycle taking into consideration the peculiarities of the competitions calendar and providing the elimination of deficiencies in the referee training have been grounded and experimentally tested. The effectiveness of different qualification football referees training program has been proved by experimental data obtained at different stages of the research. The results of research have been implemented in the process of referee training in the regional football referee schools.

Key words: football referee, football, referee professional activity, match, annual macro-cycle, training program, motor activity.

4. Мельник В. О. Удосконалення атаквальних тактичних дій гандболістів на етапі підготовки до вищих досягнень : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.01 / Мельник Валерій Олександрович. – Львів, 2015. – 313 с.

Науковий керівник – Левків Володимир Іванович, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри спортивних і рекреаційних ігор Львівського державного університету фізичної культури.

Офіційний опонент – Борисова Ольга Володимирівна, д-р наук з фіз. виховання та спорту, професор, завідувач кафедри спортивних ігор Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Офіційний опонент – Тищенко Валерія Олексіївна, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту Запорізького національного університету.

Анотація. У роботі вирішено науково-методичне завдання удосконалення атаквальних тактичних дій гандболістів на етапі підготовки до вищих досягнень. У дисертації теоретично обґрунтовано структуру і зміст експериментальної програми удосконалення атаквальних тактичних дій гандболістів на етапі підготовки до вищих досягнень, яка передбачає збільшення частки методів тактичної підготовки тренування з умовним суперником та тренування з партнером за рахунок зменшення частки методу тренування з суперником; перерозподілу співвідношення засобів для удосконалення групових та індивідуальних атаквальних тактичних взаємодій; зміни співвідношення засобів для удосконалення різновидів групових атаквальних взаємодій. Уперше обґрунтовано програму тактичної підготовки, яка спрямована на удосконалення атаквальних тактичних дій гандболістів на етапі підготовки до вищих досягнень за допомогою поліпшення групових взаємодій, та встановлено гетерохронність удосконалення компонентів атаквальних тактичних дій у змагальній діяльності гандболістів на етапі підготовки до вищих досягнень.

Ключові слова: гандбол, кваліфіковані гандболісти, багаторічна підготовка, змагальна діяльність, атаквальні тактичні дії.

Мельник В. А. Совершенствование атакующих тактических действий гандболистов на этапе подготовки к высшим достижениям. Рукопись.

Аннотация. На этапе подготовки к высшим достижениям на фоне высокого уровня физической и технической подготовленности гандболистов ведущую роль в формировании спортивного результата приобретает тактическая подготовленность и особенности ее реализации в соревновательной деятельности. Незначительная часть специалистов по гандболу изучала вопросы тактического мышления, совершенствования технико-тактических действий гандболистов, характеристики тактики гандбола в целом. Таким образом, имеющееся противоречие между потребностью повышения эффективности тактических действий в нападении в соревновательной деятельности гандболистов на этапе подготовки к высшим достижениям и отсутствием ее надлежащего научно-методического обоснования создает актуальное научно-практическое задание усовершенствования атакующих тактических действий гандболистов. В работе решена научно-методическая задача усовершенствования атакующих тактических действий гандболистов на этапе подготовки к высшим

достижениям. Впервые обоснована программа тактической подготовки, направленная на усовершенствование атакующих тактических действий гандболистов на этапе подготовки к высшим достижениям с помощью улучшения групповых взаимодействий. Впервые определены факторы обеспечения спортивного результата соревновательной деятельности гандболистов на этапе подготовки к высшим достижениям с помощью атакующих тактических действий, связанных с использованием позиционного нападения, комбинированных групповых взаимодействий, выполнением результативных бросков с дальней дистанции на фоне оптимального уровня технической подготовленности. Впервые установлена гетерохронность усовершенствования компонентов атакующих тактических действий в соревновательной деятельности гандболистов на этапе подготовки к высшим достижениям. В диссертации теоретически обоснована структура и содержание экспериментальной программы усовершенствования атакующих тактических действий гандболистов на этапе подготовки к высшим достижениям, которая предусматривает увеличение доли методов тактической подготовки тренировки с условным соперником и тренировки с партнером за счет уменьшения доли метода тренировки с соперником; перераспределение соотношения средств для совершенствования групповых и индивидуальных атакующих тактических действий; изменение соотношения средств для усовершенствования разновидностей групповых атакующих взаимодействий. Впервые обоснована программа тактической подготовки, направленная на усовершенствование атакующих тактических действий гандболистов на этапе подготовки к высшим достижениям с помощью улучшения групповых взаимодействий, и установлена гетерохронность усовершенствования компонентов атакующих тактических действий в соревновательной деятельности гандболистов на этапе подготовки к высшим достижениям. Основой подтверждения эффективности программы усовершенствования атакующих тактических действий гандболистов на этапе подготовки к высшим достижениям стали достоверные положительные изменения ($p < 0,05$ — $0,01$) по показателям общего количества выполненных бросков за игру - 10,06—20,83% (после групповых атакующих действий, после параллельных групповых атакующих тактических действий); количеству забитых в ворота мячей — 6,96—45,86% (за игру в целом, после позиционного нападения, после отрыва, после групповых атакующих тактических действий, после параллельных и комбинированных групповых атакующих тактических действий, после бросков с задней линии), и результативности - 4,40-33,90% (бросков с игры, после позиционного нападения, после отрыва, после групповых атакующих тактических действий, после комбинированных групповых атакующих тактических действий, бросков с линии и с задней линии).

Ключевые слова: гандбол, квалифицированные гандболисты, многолетняя подготовка, соревновательная деятельность, атакующие тактические действия.

Melnyk V. O. The improvement of handball attacking tactical actions in preparation for higher achievements. Manuscript.

Abstract. The paper has agreed scientific and methodological objectives concerning the improvement of handball attacking tactical actions in preparation for higher achievements. The thesis has theoretically proved the structure and content of the experimental program of improvement the handball attacking tactical actions in preparation for higher achievements, which provides the increase in methods of tactical training with conventional opponent and training with partner by reducing the methods of training with an opponent; redistribution of correlation of means to improve group and individual attacking tactical actions; the changing of means correlation to improve the varieties of attacking group interactions. The tactical training program has been reasoned for the first time, which is aimed at improving handball attacking tactical actions in preparation for higher achievements by improving group interactions. The heterochrony of improvement the components of handball attacking tactical in competitive activities in preparation for higher achievements has been established.

Keywords: handball, qualified handball players, long-term training, competitive activity, attacking tactical actions.

5. Осадців Т. П. Контроль технічної та фізичної підготовленості спортсменів на етапі попередньої базової підготовки у спортивних танцях : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.01 / Осадців Тарас Петрович. – Львів, 2015. – 213 с.

Науковий керівник – Музика Федір Васильович, канд. біол. наук, доцент кафедри анатомії і фізіології, проректор з навчальної та виховної роботи Львівського державного університету фізичної культури.

Офіційний опонент – Дяченко Андрій Юрійович, д-р наук з фіз. виховання та спорту, професор, завідувач кафедри теорії і методики спортивної підготовки і резервних можливостей спортсменів.

Офіційний опонент – Артем'єва Галина Павлівна, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри спортивних танців та фітнесу Харківської державної академії фізичної культури.

Анотація. Дисертацію присвячено проблемі контролю спортивної підготовленості спортсменів-танцюристів на етапі попередньої базової підготовки. На основі аналізу літератури та опитування провідних фахівців зі спортивних танців з'ясовано, що одним із якісних шляхів удосконалення тренувального процесу юних спортсменів є контроль їх технічної та фізичної підготовленості. У процесі дослідження визначено рівень розвитку основних

показників спортивної підготовленості спортсменів-танцюристів на етапі попередньої базової підготовки, встановлено взаємозв'язки між технічною майстерністю та рівнем розвитку фізичних якостей. На основі факторного аналізу показників спортивної підготовленості виявлено найбільш значущі фактори, що впливають на рівень майстерності танцюристів, і визначено структуру технічної та фізичної підготовленості спортсменів на етапі попередньої базової підготовки. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність застосування визначених нормативних показників для контролю технічної та фізичної підготовленості спортсменів на етапі попередньої базової підготовки у спортивних танцях.

Ключові слова: спортивні танці, контроль, технічна та фізична підготовленість, попередня базова підготовка.

Осадцев Т. П. Контроль технической и физической подготовленности спортсменов на этапе предварительной базовой подготовки в спортивных танцах. Рукопись.

Аннотация. Диссертация посвящена проблеме контроля спортивной подготовленности спортсменов-танцоров на этапе предварительной базовой подготовки. На основе анализа литературы и анкетирования ведущих специалистов спортивных зайцев установлено, что одним из качественных путей совершенствования тренировочного процесса юных спортсменов является контроль их технической и физической подготовленности. В исследовании принимали участие 40 спортсменов-танцоров на этапе предварительной базовой подготовки. В процессе исследования определен уровень развития основных показателей спортивной подготовленности спортсменов-танцоров на этапе предварительной базовой подготовки, установлена взаимосвязь между техническим мастерством и уровнем развития физических качеств. На основе факторного анализа показателей спортивной подготовленности выявлены наиболее значимые факторы, влияющие на уровень мастерства танцоров, и определена структура технической и физической подготовленности спортсменов на этапе предварительной базовой подготовки. В результате оценки разных показателей технической и физической подготовленности юных танцоров были получены данные, которые позволили разработать систему их оценки по пятибалльной шкале. После проведения педагогического эксперимента экспертная оценка технической подготовленности юных спортсменов экспериментальной группы достоверно улучшилась (в среднем на 11,0-15,0%; $p < 0,05$ — $p < 0,001$) по сравнению с результатами танцоров контрольной группы. Результаты педагогического эксперимента подтвердили эффективность разработанной системы контроля физической подготовленности танцоров на этапе предварительной базовой подготовки. Использование комплекса тестов для оценки уровня развития

основных физических качеств способствовало достоверному улучшению показателей спортсменов экспериментальной группы в среднем на 25,0-30,0% ($p < 0,01$ - $p < 0,001$). Одновременно с улучшением показателей спортивной подготовленности у детей экспериментальной группы произошло снижение их вариативности (в среднем на 15,0-18,0%), что свидетельствует об эффективности систематического контроля с последующей коррекцией отстающих показателей технической и физической подготовленности. Результаты педагогического эксперимента позволили теоретически обосновать и экспериментально проверить эффективность применения разработанных нормативных показателей для контроля технической и физической подготовленности спортсменов на этапе предварительной базовой подготовки в спортивных танцах.

Ключевые слова: спортивные танцы, контроль, техническая и физическая подготовленность, предварительная базовая подготовка.

Osadtsiv T. P. Monitoring of Technical and Physical Fitness of Athletes at the Stage of Preliminary Basic Training in Sports Dances. Manuscript.

Abstract. Dissertation paper is devoted to the issue of monitoring of technical and physical fitness of dancers at the stage of preliminary basic training. Having taken into account the library resources and interviewing of top experts on sports dancers we made the conclusion that one of the best ways of the young athletes' training process improvement is monitoring of their technique skills and physical fitness. Carrying out the research we defined the level of main indices of dancers' physical fitness at the stage of preliminary basic trainings and established the interrelations between technique skills and physical fitness level. On the base of factor analysis of main physical fitness indices we can define the most important factors influencing the athletes' skill level and the structure of athletes' technique skills and physical fitness at the stage of preliminary basic training. The effectiveness of application of defined standard indices for monitoring of athletes' technical and physical fitness at the stage of preliminary basic training in sports dances was theoretically based and tested.

Key words: sports dances, monitoring, technical and physical fitness, preliminary basic training.

- 6. Рибак Л. І. Удосконалення стенограмної підготовки ралійних екіпажів на етапі спеціалізованої базової підготовки : дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.01 / Рибак Людмила Іванівна. Львів, 2015. –233 с.**

Науковий керівник – Музика Федір Васильович, канд. біол. наук, доцент кафедри анатомії і фізіології, проректор з навчальної та виховної роботи Львівського державного університету фізичної культури.

Офіційний опонент – Ахметов Рустам Фагимович, д-р наук з фіз. виховання і спорту, професор, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Офіційний опонент – Градусов Володимир Олексійович, канд. пед. наук, професор кафедри олімпійського та професійного спорту Харківської державної академії фізичної культури.

Анотація. Автор ґрунтовно вивчила та проаналізувала передовий досвід застосування провідними ралійними екіпажами України, Європи та світу швидкісних стенограм трас СД, що дало змогу обрати тему, сформулювати мету, завдання й обрати адекватні їм методи дисертаційного дослідження. У роботі визначено місце, роль та зміст спеціальної стенограмної підготовки ралійних екіпажів у їх багаторічному спортивному удосконаленні, а також уточнено вимоги до ралійних швидкісних стенограм, розроблено критерії та шкали для кількісного оцінювання змісту й форми їх записування. Ефективність практичного застосування штучного керуючого середовища у вигляді розробленого тренажера-імітатора для моделювання алгоритмів стенограмної підготовки ралійних екіпажів, а також інформаційних супутникових технологій позиціонування для контролю за стенограмною підготовленістю ралійних екіпажів підтверджено експериментально. Застосування в педагогічному експерименті розробленої на підставі отриманих автором наукових даних методики стенограмної підготовки ралійних екіпажів на етапі спеціалізованої базової підготовки дало змогу екіпажам експериментальної групи отримати достовірно вищі кількісні оцінки змісту й форми записування їх швидкісних стенограм та показати кращі спортивні результати, ніж екіпажам порівняльної групи, що тренувалися за традиційною методикою. Застосування укладених згідно з розробленими автором вимогами універсальних швидкісних стенограм екіпажами автомобілів безпеки організаторів у педагогічному експерименті дало змогу на 9.8% поліпшити час проходження контрольної СД, а також на 50 % знизити кількість розворотів і на 80 % - кількість аварій.

Ключові слова: ралі, екіпаж, стенограма, підготовка, етап.

Рыбак Л. И. Совершенствование стенограммной подготовки раллийных экипажей на этапе специализированной базовой подготовки. Рукопись.

Аннотация. Автором основательно изучен и проанализирован передовой опыт применения ведущими раллийными экипажами Украины, Европы и мира скоростных стенограмм трасс специальных участков по данным специальной литературы и документальным материалам, что позволило выбрать тему, сформулировать цель, задачи и выбрать адекватные им методы диссертационного исследования. Анализ программ подготовки спортсменов-автогонщиков и специалистов по автомобильному спорту, а также выяснение возраста и путей привлечения спортсменов к занятиям автомобильными ралли позволили автору определить роль и содержание специальной стенограммной подготовки раллийных экипажей на разных этапах их многолетнего спортивного совершенствования. В работе уточнены требования к раллийным скоростным стенограммам, разработаны критерии и шкалы для количественной оценки их содержания и формы записывания. На этом основании проанализированы стенограммы участников чемпионатов и кубков Украины ряда лет, что позволило выявить их характерные недостатки и разработать соответствующие методические рекомендации по их устранению. Эффективность практического применения искусственной управляющей среды в виде разработанного тренажера-имитатора для моделирования алгоритмов стенограммной подготовки раллийных экипажей, а также информационных спутниковых технологий позиционирования для контроля стенограммной подготовленности раллийных экипажей подтверждена экспериментально. Зафиксировано достоверное повышение стабильности составления и записывания стенограмм конкретных специальных участков экипажами-новичками при их повторном проезде в условиях искусственной управляющей среды, а также улучшение спортивного результата прохождения экипажем определенного специального участка по откорректированной по спутниковой модели ее трассы стенограмме. Анализ результатов педагогического эксперимента с участниками национальной гоночной серии по мини-ралли «Кубок Лиманов 2010» показал, что применение разработанной на основании полученных автором научных данных методики специальной стенограммной подготовки раллийных экипажей экспериментальной группы на этапе специализированной базовой подготовки существенно повысило количественную оценку качества их скоростных стенограмм как по содержанию, так и по форме записи. Прирост аналогичных оценок стенограмм экипажей сравнительной группы, которые тренировались по традиционным методикам, существенно ниже (различия между оценками для $p < 0,05$ статистически достоверны). Автором также выявлены достоверные различия в показателях соревновательной деятельности экипажей экспериментальной и сравнительной групп. Применение составленных согласно разработанным автором требованиям универсальных скоростных стенограмм для экипажей автомобилей безопасности организаторов в педагогическом эксперименте позволило этим экипажам в среднем на 9,8% улучшить время прохождения на тренажере-имитаторе контрольного специального участка, а также повысить безопасность движения, на 50% уменьшив количество разворотов автомобиля и на 80%-количество аварий.

Ключевые слова: ралли, екіпаж, стенограма, підготовка, етап.

Rybak L. I. Improvement of Rally Crews' Pace Notes Training at the Stage of a Specialized Basic Training. Manuscript.

Abstract. The author have thoroughly studied and analyzed the best experience of performing speed SS routes pace notes by the leading rally crews of Ukraine, Europe and the world, allowing us to choose the topic, formulate goals, objectives and choose appropriate methods to carry out the dissertation research. In this paper, we have defined the place, role, and content of the special rally crews' pace notes training in conditions of their long-term improvement, and clarified the requirements for high-speed rally pace notes, the criteria and scale for quantitative evaluation of the content and form of the notes. The effectiveness of the practical application of artificially controlling environment in a form of a simulator developed for modeling of rally crews* pace notes training algorithms and satellite information technologies to monitor the preparedness of rally crews in terms of pace notes training was confirmed experimentally. The implementation of rally crews' pace notes raining techniques at the stage of the specialized basic training developed on the basis of the scientific data obtained by the author, in the pedagogical experiment enabled the crews of the experimental group to get significantly higher quantitative evaluation of the content and form of high-speed pace notes, and show better sports outcomes than the crews of the group practicing according to the traditional methods. The application of the universal high speed pace notes done by rally crews in accordance with the authors' requirements as for safety of organizers in the pedagogical experiment made it possible to improve the time of passing certain SS by 9.8%, to reduce the number of turns by 50% and the number of accidents by 80%.

Key words: rally, crew, pace notes, training, stage.

- 7. Рода О. Б. Специфіка побудови базових мезоциклів тренувального процесу спортсменів, які спеціалізуються з бігу на середні дистанції : дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.01 / Рода Ольга Борисівна. – Луцьк, 2015. – 228 с.**

Науковий керівник – Калитка Світлана Володимирівна, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри теорії і методики Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Офіційний опонент – Шахліна Лариса Ян-Генріхівна, д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри анатомії, фізіології та спортивної медицини Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Офіційний опонент – Линець Михайло Михайлович, канд. пед. наук, професор кафедри олімпійського, професійного та адаптивного спорту.

Анотація. Дисертацію присвячено актуальній проблемі обґрунтування специфіки побудови тренувального процесу спортсменів, які спеціалізуються з бігу на середні дистанції, зокрема структурі і змісту його мікро- та мезоциклів, та їхнє впровадження у практику з урахуванням динаміки функціонального стану, працездатності та адаптаційних реакцій їх організму на тренувальне навантаження. Розроблено програми базових мезоциклів тренувального процесу жінок і чоловіків, які спеціалізуються з бігу на середні дистанції, з урахуванням динаміки функціонального стану, працездатності та адаптаційних реакцій їх організму на тренувальне навантаження. Визначено, що найвища працездатність спортсменок спостерігалася у ностменструальну та постовуляторну фази МЦ, тому на ці фази ми планували ударні мікроцикли. У передменструальну та менструальну фази працездатність спортсменок вірогідно знижується, це супроводжується і зниженням адаптаційних процесів до фізичних навантажень. Тому ми плануємо в ці фази МЦ відновлювальний мікроцикл. В овуляторну фазу відзначено виражений стан напруження вегетативних функцій організму жінок. Тому в цю фазу був запланований мікроцикл з малою величиною навантаження. Працездатність і функціональний стан чоловіків зростали впродовж перших трьох мезоциклів, знижувалися у четвертому та знову зростали у п'ятому мікроциклах. Тому в базовий мезоцикл ми пропонуємо використовувати три ударні мікроцикли, поступово збільшуючи навантаження від значного до великого, та відновлювальний мікроцикл із малим навантаженням. Доведено ефективність використання запропонованих авторських програм базових мезоциклів, які сприяли зниженню ступеня функціонального напруження механізмів регуляції серцевого ритму, поліпшенню функціонального стану, що позитивно вплинуло на спеціальну працездатність та спортивний результат з бігу на 800 м та 1500 м.

Ключові слова: тренувальний процес, базовий мезоцикл, функціональні можливості, працездатність, менструальний цикл, біг на середні дистанції.

Рода О. Б. Специфика построения базовых мезоциклов тренировочного процесса спортсменов, специализирующихся в беге на средние дистанции. Рукопись.

Аннотация. Диссертация посвящена разработке программ базовых мезоциклов тренировочного процесса спортсменов, специализирующихся в беге на средние дистанции, на основе изучения динамики функционального состояния, работоспособности и адаптационных реакций их организма на тренировочную нагрузку. Экспериментальными исследованиями была выявлена взаимосвязь между функциональным состоянием сердечно-

сосудистой системы, работоспособностью, адаптационными реакциями на тренировочную нагрузку и результатами бега на 800 м и 1500 м в соревнованиях. Целью исследования было научно обосновать структуру и содержание базовых мезоциклов тренировочного процесса спортсменов, специализирующихся в беге на средние дистанции на основе изучения динамики специальной работоспособности и функциональных возможностей их организма. Для решения поставленных задач использовали следующие методы исследования: анализ и обобщение научно-методической литературы; анкетирование; медико-биологические методы исследования; педагогическое наблюдение и педагогический эксперимент. Разработаны программы базовых мезоциклов тренировочного процесса спортсменов, специализирующихся в беге на средние дистанции, с учетом динамики функционального состояния, работоспособности и адаптационных реакций их организма на тренировочную нагрузку. Определено, что наивысшая работоспособность спортсменок наблюдалась в постменструальную и постовуляторную фазы МЦ, поэтому на эти фазы мы планировали ударные микроциклы. В предменструальную и менструальную фазы работоспособность спортсменок достоверно снижается, что сопровождается и снижением адаптационных процессов к физическим нагрузкам. Поэтому мы планируем в эти фазы МЦ восстановительный микроцикл. В овуляторную фазу отмечено выраженное состояние напряжения вегетативных функций организма спортсменок. Поэтому в эту фазу мы планировали микроцикл с малой величиной нагрузки. Работоспособность и функциональное состояние мужчин увеличивались в течении первых трех микроциклов, снижаясь в четвертом и опять возрастая в пятом микроцикле. Поэтому в базовый мезоцикл мы предлагаем использовать три ударных микроцикла, постепенно увеличивая нагрузку от значительной до большой, и восстанавливающий микроцикл с малой нагрузкой. Дополнены научные представления о физиологических изменениях в организме спортсмена в процессе тренировки при использовании предлагаемых авторских программ базовых мезоциклов, которые способствуют снижению степени функционального напряжения механизмов регуляции сердечного ритма, улучшению функционального состояния, что положительно влияет на работоспособность и спортивный результат в беге на 800 м и 1500 м.

Ключевые слова: тренировочный процесс, базовый мезоцикл, функциональные возможности, работоспособность, менструальный цикл, бег на средние дистанции.

Roda O. B. Specificity of the basic mesocycles construction of training process of the athletes who specialize in the middle-distance race. Manuscript.

Abstract. The dissertation is devoted to the actual problem of substantiation the specificity of training process construction of the athletes who specialize in the middle-distance race including the structure and the content of its micro- and mesocycles and its application in practice by taking into consideration the dynamics of functional state, working capacity and adaptive reactions of their organism to the

training loading. It has been developed the programmes of the basic mesocycles of training process of women and men who specialize in the middle-distance race by taking into consideration the dynamics of functional state, working capacity and adaptive reactions of their organism to the training loading. We investigated that the highest sportswomen's working capacity is in the postmenstrual and postovulatory phase of the MC, that's why we planned the intensified microcycles in these phases. In premenstrual and menstrual phases the working capacity of sportswomen goes down which is accompanied by a decrease in adaptive processes to physical loading. So, we plan recovery microcycle in these phases of the MC. We noted the pronounced state of tensivity of vegetative functions of women's organism. That's why we planned the microcycle with low loading in this phase. The working capacity and functional state of men have been increasing during the first, the second and the third mesocycles, going down in the fourth and going up again in the fifth microcycle. So, we propose to use three intensified microcycles in the basic mesocycle, gradually intensifying the loading from considerable to high and one recovery microcycle with low loading. It has been proved the use efficiency of proposed by us basic mesocycles programmes which helped to decrease the functional tensivity of mechanisms of the heart rhythm regulation, to improve the functional state, which had positive influence on the special working capacity and the sport result in the winning for 800 m and 1500 m.

Key words: training process, basic mesocycle, functional possibilities, working capacity, menstrual cycle, middle-distance race.

8. Сапрун С. Т. Організаційно-методичні основи олімпійської освіти учнів молодшого шкільного віку (на прикладі учнів 4-х класів) : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.01 / Сапрун Станіслав Теодозійович. – Тернопіль, 2015. – 249 с.

Науковий керівник – Єднак Валерій Дмитрович, канд. пед. наук, доцент кафедри теорії і методики олімпійського та професійного спорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Офіційний опонент – Томенко Олександр Анатолійович, д-р наук з фіз. виховання та спорту, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Офіційний опонент – Єрмолова Валентина Михайлівна, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри історії спортивного та олімпійського руху Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Анотація. Дисертаційне дослідження присвячено проблемі інтеграції олімпійської освіти в навчально-виховний процес учнів 4-х класів

загальноосвітніх шкіл. У рамках дослідження вивчено проблематику впровадження олімпійської освіти серед учнів молодшого шкільного віку у світі. Визначено ставлення та готовність до реалізації олімпійської освіти учасників навчально-виховного процесу. Обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність організаційних та методичних основ проекту «Олімпійська освіта школярів» для учнів 4-х класів. Розроблено методичні рекомендації щодо впровадження олімпійської освіти в навчально-виховний процес учнів молодшого шкільного віку для вчителів початкових класів та форми роботи з батьками, що сприяють підвищенню знань з олімпійської тематики батьків та їхніх дітей. Дослідження дало змогу удосконалити контекстний компонент інтеграції олімпійських знань у навчально-виховному процесі школярів 4-х класів, завдяки використанню міжпредметних зв'язків («Основи здоров'я», «Образотворче мистецтво», «Трудове навчання», «Я і Україна» та ін.), шляхом розробки матеріалів про олімпізм, олімпійський рух, Олімпійські ігри, спорт та фізичну культуру.

Ключові слова: олімпійська освіта, олімпізм, навчально-виховний процес, учні молодшого шкільного віку, організаційно-методичні основи.

Сапрун С. Т. Организационно-методические основы олимпийского образования детей младшего школьного возраста (на примере учеников 4-х классов). Рукопись.

Аннотация. Диссертационное исследование посвящено проблеме интеграции олимпийского образования в учебно-воспитательный процесс учащихся 4-х классов общеобразовательных школ. В рамках исследования изучалась проблематика внедрения олимпийского образования в учебно-воспитательный процесс учащихся младшего школьного возраста, его теоретико-методические и организационные основы в мировой практике. Во время экспериментальных исследований было определено отношение и готовность участников учебно-воспитательного процесса начального звена образования общеобразовательных учебных учреждений к реализации олимпийского образования. Так, 32% родителей считают, что следует проводить 4–5 уроков физической культуры в неделю; 48% убеждены в том, что уроки физической культуры лишь частично влияют на здоровье, двигательную активность и физическое развитие ребенка; 77% уверены в актуальности усиления внимания в школе физическому развитию и оздоровлению школьников; более 55% родителей известны лишь ключевые моменты по олимпийскому образованию, олимпийскому движению и Олимпийским играм; 55% высказались за целесообразность внедрения системы

олимпийского образования в учебно-воспитательный процесс учащихся начальных классов. В процессе исследований разработан и внедрен проект «Олимпийское образование школьников» для учащихся 4-х классов. Результаты проведенного эксперимента свидетельствуют о его эффективности, а именно: повысились знания учащихся по вопросам истории олимпийского движения и Олимпийских игр, увеличилось количество учащихся, посещающих занятия в спортивных секциях, улучшился уровень соматического здоровья и физическая подготовленность младших школьников. Исследование позволило усовершенствовать контекстный компонент интеграции олимпийских знаний в учебно-воспитательный процесс школьников 4-х классов, благодаря использованию межпредметных связей («Основы здоровья», «Изобразительное искусство», «Трудовое обучение», «Я и Украина» и др.), путем внесения материала об олимпизме, олимпийском движении, Олимпийских играх, спорте и физической культуре. Разработаны методические рекомендации по внедрению олимпийского образования в учебно-воспитательный процесс учащихся младшего школьного возраста для учителей начальных классов и формы работы с родителями, которые способствуют повышению знаний по олимпийской тематике родителей и их детей.

Ключевые слова: олимпийское образование, олимпизм, учебно-воспитательный процесс, ученики младшего школьного возраста, организационно-методические основы.

Saprun S. T. Organizational and methodological foundations of Olympic education of the primary school age pupils (on the sample of the 4th form pupils). Manuscript.

Abstract. The thesis is devoted to the problem of Olympic education integration into educational process of the 4th grade pupils of the secondary school. The study examines the problems of Olympic education implementation among primary school age pupils worldwide. Attitude and readiness of the educational process participants to implementation of Olympic education have been determined. The effectiveness of organizational and methodological foundations of the project «Pupils Olympic education») for the 4th grade pupils has been grounded and experimentally tested. Methodical recommendations on Olympic education implementation in primary school age pupils' educational process for primary school teachers and parents' activities to improve parents and their children knowledge about Olympic subject have been worked out. The study allowed to improve the contextual component of Olympic knowledge integration in the educational process of the 4th grade pupils through the use of interdisciplinary connections («Health Basics», «Fine Arts», «Labor Studies», («Ukraine and Me», etc.) by developing materials on Olympism, the Olympic movement, the Olympic Games, sport and

physical culture. The results of pedagogical experiment confirmed the effectiveness of the developed organizational and methodological foundations for Olympic education implementation into the educational process of the 4th grade pupils.

Key words: Olympic education, Olympism, educational process, pupils of primary school age, organizational and methodical bases.

9. Семеряк З. С. Удосконалення техніко-тактичної підготовленості фехтувальниць-шпажисток на етапі спеціалізованої базової підготовки : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.01 / Семеряк Зоряна Степанівна. – Львів, 2015. – 234 с.

Науковий керівник – Бріскін Юрій Аркадійович, д-р наук з фіз. виховання та спорту, професор, завідувач кафедри олімпійського, професійного і адаптивного спорту Львівського державного інституту фізичної культури.

Офіційний опонент – Ахметов Рустам Фагимович, д-р наук з фіз. виховання і спорту, професор, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Офіційний опонент – Шевчук Олена Миколаївна, канд. наук з фіз. виховання та спорту, старший викладач кафедри кінезіології Національного університету фізичного виховання і спорту.

Анотація. Дисертацію присвячено удосконаленню підготовки спортсменок на етапі спеціалізованої базової підготовки у фехтуванні. У роботі обґрунтовано критерії формування та створено індивідуальні кінематичні 3D-моделі змагальної діяльності висококваліфікованих фехтувальниць-шпажисток; визначено результативно значущі параметри техніко-тактичної підготовленості висококваліфікованих фехтувальниць-шпажисток та фехтувальниць-шпажисток на етапі спеціалізованої базової підготовки в умовах інтенсифікації змагальної діяльності; обґрунтовано структуру та зміст програми удосконалення техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих фехтувальниць-шпажисток на етапі спеціалізованої базової підготовки з урахуванням результативно значущих показників техніко-тактичної підготовленості висококваліфікованих фехтувальниць-шпажисток та використанням варіативних кінематичних 3D-моделей змагальної діяльності.

Ключові слова: фехтування, удосконалення, техніка, тактика, підготовленість, фехтувальниці-шпажистки.

Семеряк З. С. Совершенствование технико-тактической подготовленности фехтовальщиц-шпажисток на этапе специализированной базовой подготовки. - Рукопись.

Аннотация. Диссертация посвящена совершенствованию подготовки спортсменов на этапе специализированной базовой подготовки в фехтовании. В работе обоснованы критерии формирования и созданы индивидуальные кинематические 3D-модели соревновательной деятельности высококвалифицированных фехтовальщиц-шпажисток; определены результативно значимые параметры технико-тактической подготовленности высококвалифицированных фехтовальщиц-шпажисток и фехтовальщиц-шпажисток на этапе специализированной базовой подготовки в условиях интенсификации соревновательной деятельности; обоснованы структура и содержание программы совершенствования технико-тактической подготовленности квалифицированных фехтовальщиц-шпажисток на этапе специализированной базовой подготовки с учетом результативно значимых показателей технико-тактической подготовленности высококвалифицированных фехтовальщиц-шпажисток и использованием вариативных кинематических 3D-моделей соревновательной деятельности. Эффективность авторской программы совершенствования технико-тактической подготовленности квалифицированных фехтовальщиц-шпажисток на этапе специализированной базовой подготовки на основе учета результативно значимых показателей высококвалифицированных спортсменов подтверждена более выраженными изменениями ($p < 0,050,01$) внутригрупповых показателей фехтовальщиц-шпажисток экспериментальной группы.

Ключевые слова: фехтование, усовершенствование, техника, тактика, подготовленность, фехтовальщицы-шпажистки.

Semeryak Z. S. Technical and tactical training women epee fencers improvement on stage of specialized basic development. Manuscript.

Abstract. Dissertation is dedicated to the improvement of sportsmen training on the stage of specialized basic development in fencing. Current need for an effective training of qualified sportsmen in fencing that in further can realize their individual abilities on national and international levels can be solved with the content correction of specialized training load that are optimal for conduction on the stage of specialized basic development. Aim of the research: to improve technical and tactical training of women epee fencers on the stage of specialized basic development with consideration of efficient and meaningful indicators of high qualified sportsmen. Research object: technical and tactical training in epee fencing. Research purpose: means and methods of technical and tactical improvement of women epee fencing on the stage of specialized basic development. In this research are justified formation criteria and created individual kinematic competitive activity 3D-models of high qualified women epee fencers; defined efficient and meaningful indicators of technical and tactical training of high qualified women epee fencers and women epee fencers on the stage of specialized basic development in intensification conditions of competitive activity; justified structure and content of technical and tactical

improvement program of qualified women epee fencers on the stage of specialized basic development with consideration of efficient and meaningful indicators of technical and tactical training of high qualified women epee fencers and use of variant kinematic 3D-models of competitive activity. Authorial program of women epee fencers technical and tactical improvement has included the use of a device for fencers technical and tactical training with application of 3D-modeling of individual competitive activity kinematic indicators and opponents preparation and target hits that are placed on vertical directors that are set in collective cube device (Patent Ns 76884). Training means are differentiated by difficulty (one, two and three actions), distance (close, medium and long) and complexity (combined and repeated).

Key words: fencing, improvement, technique, tactic, training, women epee fencers.

10. Сіренко П. О. Інноваційні технології в фізичній підготовці кваліфікованих футболістів : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.01 / Сіренко Павло Олександрович. – Харків, 2015. – 313 с.

Науковий керівник – Козіна Жанетта Леонідівна, д-р наук з фіз. виховання та спорту, професор, завідувач кафедри спортивних ігор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Офіційний опонент – Шамардін Валерій Миколайович, д-р наук з фіз. виховання і спорту, професор кафедри управління фізичною культурою і спортом Запорізького національного технічного університету.

Офіційний опонент – Линець Михайло Михайлович, канд. пед. наук, професор кафедри олімпійського, професійного та адаптивного спорту Львівського державного університету фізичної культури.

Анотація. Дисертацію присвячено проблемі розроблення та застосування інноваційних технологій у тренувальному процесі кваліфікованих футболістів. У медико-біологічних дослідженнях взяли участь від 10 до 20 гравців основного складу ФК «Металіст»; у педагогічному дослідженні – в середньому 14 польових гравців команд суперників та 15 гравців основного складу ФК «Металіст» віком 18–35 років. Запропоновано інноваційні технології у фізичній підготовці кваліфікованих футболістів для підвищення техніко-тактичної майстерності та змагальної результативності. Розроблено технічний пристрій «Ротаційний тренажер гомілки» (№91744). Експериментально доведено педагогічну доцільність і ефективність застосування інноваційних технологій у фізичній підготовці кваліфікованих футболістів; виявлено позитивний вплив застосування інноваційних технологій на рівень технічної підготовленості та показники змагальної результативності кваліфікованих футболістів.

Ключові слова: футбол, тренувальний процес, електроміографія, спеціальні вправи, інноваційні технології, результативність.

Сиренко П. А. Инновационные технологии в физической подготовке квалифицированных футболистов. Рукопись.

Аннотация. Диссертация посвящена проблеме разработки и применения инновационных технологий в тренировочном процессе квалифицированных футболистов. В блоке медико-биологических исследований приняли участие игроки основного состава ФК «Металлист» в количестве от 10 до 20 человек; в педагогическом исследовании – в среднем 14 полевых игроков команд соперников и 15 игроков основного состава ФК «Металлист» в возрасте 18–35 лет. Выявлены факторы, которые по данным электромиографии являются главенствующей частью разработки инновационных технологий, направленных на оптимизацию уровня физической подготовленности квалифицированных футболистов. Определены оптимальные углы в суставах, соответствующие максимальным значениям биоэлектрической активности мышц. Косвенно определено положение для наибольшего перекрытия актиномиозиновых филаментов в саркомере исследуемых мышц пояса нижних конечностей в зависимости от их длины. Систематизированы условия, в структуре которых контрактильные свойства мышц при выполнении специфических двигательных действий могут быть использованы максимально эффективно, основываясь на данных электромиографии. Предложены инновационные технологии в физической подготовке квалифицированных футболистов для повышения технико-тактического мастерства и соревновательной результативности. Разработано техническое устройство «Ротационный тренажер голени» (№ 91744). Экспериментально доказана педагогическая целесообразность и эффективность применения инновационных технологий в физической подготовке квалифицированных футболистов; выявлено более выраженное положительное влияние применения инновационных технологий физической подготовки на уровень технической подготовленности и показатели соревновательной результативности ФК «Металлист» в сравнении с показателями игроков команд соперников.

Ключевые слова: футбол, тренировочный процесс, электромиография, специальные упражнения, инновационные технологии, результативность.

Sirenko P. O. Innovative technologies in physical training of skilled football players. Manuscript.

Abstract. Thesis are devoted to the development and application of innovative technologies in the training process of skilled football players. Ten to twenty players of the “Metallist” FC first team took part in biomedical research; pedagogical study

involved 14 players from each of the opponent teams and 15 players ageing 18 to 35 years from the “Metallist” FC first team. Innovative technologies in physical training of skilled players were proposed to improve technical and tactical skills and competitive performance. A “rotary stimulator of tibia” technical device was elaborated (N 91744). Pedagogical expedience and effectiveness of the application innovation technologies application in physical training of skilled players were experimentally proved. The positive effect of innovative technologies upon on the level of technical preparedness and indicators of competitive performance of skilled players was found.

Keywords: football, training process, electromyography, special exercises, innovative technology, performance.

Дисертації докторів наук:

11. Пітин М. П. Організаційно-методологічні основи теоретичної підготовки у спорті : дис. ... д-ра наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.01 / Пітин Мар'ян Петрович. – Львів, 2015. – 486 с.

Науковий консультант - Бріскін Юрій Аркадійович, д-р наук з фіз. виховання і спорту, професор, завідувач кафедри олімпійського, професійного та адаптивного спорту Львівського державного університету фізичної культури.

Офіційний опонент – Виноградов Валерій Євгенович, д-р наук з фіз. виховання та спорту, старший науковий співробітник, професор кафедри теорії і методики спортивної підготовки та резервних можливостей спортсменів Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Офіційний опонент – Шамардін Валерій Миколайович, д-р наук з фіз. виховання і спорту, професор кафедри управління фізичною культурою і спортом Запорізького національного технічного університету.

Офіційний опонент – Томенко Олександр Анатолійович, д-р наук з фіз. виховання та спорту, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Анотація. У дисертації розв’язано науково-прикладну проблему, пов’язану із протиріччям між існуванням теоретичної підготовки як відносно самостійної сторони підготовки в системі багаторічного удосконалення спортсменів та відсутністю науково-методологічного обґрунтування концептуальних основ теоретичної підготовки в спорті. Обґрунтовано концепцію теоретичної підготовки у спорті, встановлено та охарактеризовано її

організаційно-методологічні рівні. У межах формування змісту концепції теоретичної підготовки в спорті обґрунтовано її методологію, сукупність принципів та функцій. Установлено чинники ефективності теоретичної підготовки в спорті. Створено модель системи знань спортсменів, яка ґрунтується на структурно-функціональних зв'язках підсистем основних і допоміжних знань та є основою змісту теоретичної підготовки в спорті. Визначено структуру і зміст теоретичної підготовки у системі багаторічного удосконалення спортсменів. Обґрунтовано засади інформатизації теоретичної підготовки в спорті. За результатами констатувального та формувального педагогічних експериментів із залученням спортсменів на різних етапах багаторічної підготовки підтверджено ефективність реалізаційних положень концепції теоретичної підготовки.

Ключові слова: спорт, система підготовки, теоретична підготовка, організація, методологія.

Питын М. П. Организационно-методологические основы теоретической подготовки в спорте. Рукопись.

Аннотация. В диссертации решено научно-прикладную проблему, связанную с противоречием между существованием теоретической подготовки как относительно самостоятельной стороны подготовки в системе многолетнего совершенствования спортсменов и отсутствием научно-методологического обоснования концептуальных основ теоретической подготовки в спорте. Обоснована концепция теоретической подготовки в спорте, установлены и охарактеризованы ее организационно-методологические уровни. В рамках формирования содержания концепции теоретической подготовки в спорте обоснована ее методология, совокупность принципов и функций. Установлены факторы эффективности теоретической подготовки в спорте. Создана модель системы знаний спортсменов, основанная на структурно-функциональных связях подсистем основных и вспомогательных знаний и являющаяся основанием содержания теоретической подготовки в спорте. Определены структура и содержание теоретической подготовки в системе многолетнего совершенствования спортсменов. Обоснованы основополагающие информатизации теоретической подготовки в спорте. По результатам констатирующего и формирующего педагогических экспериментов с привлечением спортсменов на различных этапах многолетней подготовки подтверждена эффективность реализационных положений концепции теоретической подготовки.

Ключевые слова: спорт, система подготовки, теоретическая подготовка, организация, методология.

Pityn M. P. Organizational and methodological basis of theoretical training in sport. Manuscript.

Abstract. Theoretical knowledge received on different stages of long-term sportsmen improvement related to the system of sportsmen values form the preconditions for successful establishment and maintenance of sportsmanship and harmonious personal development. Scientist's attempts to justify theoretical training in sport didn't allow creating a complete system that was focused on the formation of sportsmen special knowledge. In the dissertation solutions of scientific and applied problems connected with the contradiction between the theoretical training as relatively independent part in the long-term sportsmen improvement system and lack of methodological justification of conceptual foundations of theoretical training in sport are proposed. The aim of the research is justification of organizational and methodological basis of theoretical training in sport in modern society. The dissertation results have been published in 53, including one monograph, 37 scientific articles in scientific professional journals of Ukraine; 7 – in foreign periodicals in the direction of dissertations and 4 - in other journals. It has been received 2 patents of Ukraine (№№ 87250 and 24688) and 2 certificates of copyright registration (№ 48823 and № 58683). Dissertation consists of introduction, seven chapters, conclusions, list of references (584, 169 of which are in foreign languages) and appendixes. Total amount of dissertation is 486 pages, including 388 main text pages. It is illustrated by 13 figures and 35 tables. In the first chapter by studying an array of scientific information it has been set the place of theoretical training in the sportsmen training system and outlined the research problem field. The second chapter provides description of the methods and organization of the research. In the third chapter it has been analyzed organizational and methodological aspects of theoretical training in the system of long-term sportsmen improvement of various groups of sports including ball games, martial arts, cyclic sports, highly coordinated sports, speed and strength sports and complex sports. Structural and functional features of theoretical training in various groups of sports are characterized by substantial variability of absolute and relative indicators of training loads (from 4 to 160 hours, and from 1.1 to 12.8% respectively in the annual training cycle). In the fourth chapter based on the study of sportsmen and sport specialists interviewing it has been grounded the theoretical training conception prerequisites. In the fifth chapter it has been scientifically and methodologically grounded theoretical training system in sport using the theoretical training system in sport conception and sportsmen knowledge model and determination of theoretical training efficiency factors in sport. In the sixth chapter it has been conducted an experimental verification the sport theoretical training conception implementation effectiveness. The seventh chapter is devoted to analysis and generalization of research results. According to the research results during 2009-2014 and solving the major tasks it has been for the first time: justified the conception of theoretical training in sport, set and characterized organizational and methodological prerequisites levels, basis, realization, results. It has been established that the effectiveness of theoretical training system was determined by the development of differentiated theoretical training programs taking into account

principles, tasks, functions, methods, means, realization conditions and control according to individual sportsmen features; it has been set theoretical training in sport efficiency factors such as: information amount, sources and ways of information transfer, number of participants, period and conditions of realization, control. It has been developed a model of sportsmen knowledge system that was based on the structural and functional relations of knowledge and awareness subsystems and it is the main content of theoretical training system in sport. Subsystem «Main tasks» contains specified groups «Sportsmen training system» and «Sportsmen theoretical training system providing» and related to them information sections ((Competitive activity)), ((Educational and training process)), ((Recourse potential)) and ((Medical and biological providing)). Relatively independent are such information sections as ((Human and social knowledge)) and ((Safety, safety rules»); It has been defined structure and content of theoretical training in the system of long-term sportsmen improvement. It contains a set of standard and optional information topics, blocks and sections of theoretical training. The results of the research have been implemented in the activity of sport federations; sportsmen educational and training process; educational process of higher educational establishments that provide the preparation of specialists in the field of physical culture and sport of Ukraine.

Key words: sport, training system, theoretical training, organization, methodology.

24.00.02 Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення
24.00.02 Physical Culture, physical education of different groups of population

Дисертації кандидатів наук:

12. Вереньга Ю. В. Удосконалення фізичної підготовки працівників МВС України на етапі професійного становлення : дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / Вереньга Юрій Володимирович. – Львів, 2015. – 262 с.

Науковий керівник – Грибан Григорій Петрович, д-р пед. наук, доцент, завідувач кафедри фізичного виховання і рекреації Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Офіційний опонент – Магльований Анатолій Васильович, д-р біол. наук, професор, завідувач кафедри фізичного виховання і спортивної медицини, проректор з науково-педагогічної роботи Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Офіційний опонент – Романчук Віктор Миколайович, канд. наук з фіз. виховання і спорту, професор кафедри фізичного виховання, спеціальної

фізичної підготовки і спорту Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова.

Анотація. Дисертацію присвячено актуальній проблемі - удосконаленню змісту фізичної підготовки працівників МВС України 1-ї службово-посадової категорії на етапі професійного становлення для прискорення їх адаптації до нових умов навчання та служби, поліпшенню їхнього фізичного та емоційного станів, зміцненню здоров'я та підвищенню ефективності службової діяльності. Аналіз чинної програми фізичної підготовки на курсах початкової підготовки засвідчив її недостатню ефективність і дав змогу визначити шляхи її вдосконалення. Для цього обґрунтовано, розроблено та впроваджено авторську програму, метою якої є забезпечення високого рівня навчання та службової діяльності на курсах початкової підготовки – формування готовності працівників до професійної діяльності. За авторською програмою було збільшено обсяг занять із загальної фізичної підготовки та запроваджено диференційований підхід у дозуванні навантаження залежно від рівня фізичного стану працівників. Експериментальна перевірка виявила значну перевагу розробленої програми над чинною. Установлено, що у працівників експериментальної групи відбулося достовірне поліпшення показників фізичної підготовленості, фізичного стану, адаптаційних можливостей, емоційного стану та професійно важливих якостей.

Ключові слова: фізична підготовка, початкова підготовка, адаптація, фізичний стан, стан здоров'я, працівники МВС України.

Вереньга Ю. В. Усовершенствование физической подготовки сотрудников МВД Украины на этапе профессионального становления. Рукопись.

Аннотация. Диссертация посвящена актуальной проблеме - совершенствованию содержания физической подготовки сотрудников МВД Украины 1-й служебно-должностной категории на этапе профессионального становления для ускорения их адаптации к новым условиям обучения и службы, улучшению их физического и эмоционального состояния, укреплению здоровья и повышению эффективности служебной деятельности. Научно обоснована, разработана и определена эффективность программы физической подготовки сотрудников 1-й категории на этапе профессионального становления, для которой характерным является увеличение средств общей физической подготовки, направленных на развитие выносливости, и учет уровня физического состояния сотрудников, что обеспечивает адекватную адаптацию сотрудников к профессиональной деятельности; обосновано рациональное соотношение объемов общей и специальной физической подготовки сотрудников на этапе профессионального становления в

зависимости от служебно-должностных категорий; установлено, что применение авторской программы в более сжатые сроки улучшает показатели физического и эмоционального состояний сотрудников МВД Украины.

Ключевые слова: физическая подготовка, начальная подготовка, адаптация, физическое состояние, состояние здоровья, сотрудники МВД Украины.

Verenga Yu. V. Improving physical training of servicemen of the Ministry of internal Affairs of Ukraine on the stage of the professional becoming. Manuscript.

Abstract. The dissertation is devoted to the actual problem – improving of maintenance of physical training of servicemen of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine 1st category at the stage of the professional becoming to accelerate their adaptation to new conditions of training and services, improve their physical and emotional state, health and the efficiency of duty activity. The analysis of the operating program of physical training on courses of primary training showed its insufficient efficiency and allowed to define the ways of its perfection. For this purpose approved, developed and introduced the author program aimed to provide a high level of training and duty activity in a course of primary training - formation of readiness of servicemen to the profession. According to the author program the amount of classes of general physical training was increased and the differentiated approach to dosage of loading depending on the level of physical state of servicemen was implemented. Experimental verification exposed considerable advantage of the developed program above operating one. It is set, that servicemen of experimental group have significant improvement of indexes of physical qualities, physical state, adaptive capacity, health, emotional state and professionally important qualities.

Keywords: physical training, initial training, adaptation, bodily condition, state of health, servicemen of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine.

13. Вітос Я. К. Розвиток психомоторики дітей 5-6 років засобами східних одноборств : дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / Вітос Ярослав Казимирович. – Львів, 2015. – 193 с.

Науковий керівник – Боднар Іванна Романівна, д-р наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання Львівського державного університету фізичної культури.

Офіційний опонент – Арзютов Геннадій Миколайович, д-р пед. наук, професор, завідувач кафедри фізичного виховання і єдиноборств Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова.

Офіційний опонент – Саєнко Володимир Григорович, канд. наук з фіз. виховання і спорту, доцент кафедри єдиноборств Харківської державної академії фізичної культури.

Анотація. Дисертацію присвячено проблемі розвитку фізичного, психомоторного розвитку та фізичної підготовленості 5–6-річних дітей, побудованої на основі засобів східних единоборств. Дослідження розширює уявлення про особливості психомоторного розвитку та фізичної підготовленості дітей 5–6 років засобами східних единоборств порівняно з базовою програмою фізичного виховання. Експериментальним шляхом обґрунтовано методику проведення занять із фізичного виховання для дітей віком 5–6 років засобами східних единоборств на основі спеціально розробленої програми.

Ключові слова: діти 5–6 років, психомоторика, східні единоборства, фізичне виховання.

Витос Я. К. Развитие психомоторики детей 5-6 лет средствами восточных единоборств. Рукопись.

Аннотация. Диссертация посвящена проблеме физического развития, развития психомоторики и физической подготовленности детей 5–6 лет с применением методов восточных единоборств. Исследование расширяет данные про особенности развития психомоторики и физической подготовленности детей 5–6 лет методами восточных единоборств в сравнении с базовой программой физического воспитания. Экспериментальным путем обосновано методику проведения занятий по физическому воспитанию детей 5–6 лет с применением методов восточных единоборств на основе специально разработанной программы.

Ключевые слова: дети 5–6 лет, психомоторика, восточные единоборства, физическое воспитание.

Vitos V. K. Psychomotor development of children of 5-6 years old by the method of oriental martial arts. Manuscript.

Abstract. The object of study the physical education of children of 5–6 years old. The purpose of the study – the psychomotor development children of 5–6 years for the formation of a full readiness for school. Scientific novelty: the first to justify organizational and methodological improvement of conditions of effective psychomotor of children of 5–6 years old for a successful preparation to school: the use of educational, recreational and developmental possibilities of karate; implementation of a differentiated approach to children in the process of training;

giving priority to the means of physical education in accordance with the sensitive periods; application of means of gymnastics, athletics, mobile and sports games; application of various types of classes; improved scientific data on the level of physical fitness, somatic health, physical development of children of 5–6 years old; further developing of information on effective means and forms of physical education of children of 5–6 years old. In the first chapter «Using the methods of martial arts in the education of children of 5–6 years old for the formation of full readiness for school», was analyzed and summarized scientific and methodological literature, which dealt with the current state of the problem of physical education of children of 5–6 years old. Disclosed the connection between physical and mental development of children, carried out an analysis of the theory and practice of using exercise as a means of psychomotor development. Analysis of domestic and foreign literature suggests that the psychomotor development by means of martial arts is extremely important and understudied. In the second section, «Methods and organization studies» detailed the use of methods that are adequate to the challenges of research and shows the organization and stages of their implementation. In the third section, «The psychomotor level of children of 5–6 years old» studied physical development and physical fitness, as well as the psychomotor level of children of 5–6 years old. Level of physical fitness of preschoolers is bad because from 6 standards children do not perform any one: the psychophysiological level of preparedness is assessed as average. Levels of strength endurance of the abdominal muscles and strength endurance of the legs of preschoolers we examined were critical. Significant variation in children's individual performance indicates poor performance of a large part of pre-school children. Only 16.47% of preschool children, according to the results of physical fitness, are ready for school. Level psychophysical readiness of children of 5–6 years is estimated as average. Significant backlog on the level of state requirements is observed in the amount of writing letters «0» for 10 seconds and the duration of retention of position «Flamingo», the results of these exercises are evaluated as «unsatisfactory». In the fourth section. «Changing the psychomotor performance of children of 5–6 years old in the conditions of pedagogical experiment)) in order to improve physical development, physical fitness and psychomotor of preschoolers, the author's program of physical education was inculcated. To verify the effectiveness of its program was implemented in the educational process of pre-school institutions. The effectiveness of the proposed method has been experimentally proved and confirmed by our research. In the fifth section. «Analysis and compilation of research results)) based on the analysis and compilation of the results of research we gave the characteristic of the three groups of data that were collected during the experiment: confirming (group I). complementary to existing development (group 2). the new data (3 group) in the context of psychomotor development of children of 5–6 years old.

Key words: children of 5–6 years old, psychomotor, martial arts, physical education.

14. Ключ О. А. Корекція психофізичного стану учнів других класів у процесі фізичного виховання : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.02 / Ключ Олена Анатоліївна. – Тернопіль, 2015. – 267 с.

Науковий керівник – Галаманжук Леся Людвігівна, канд. пед. наук, доцент, докторант кафедри теорії і методики фізичного виховання Інституту фізичної культури та здоров'я Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Офіційний опонент – Коробейніков Георгій Валерійович, д-р біол. наук, професор кафедри біології спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Офіційний опонент – Боднар Іванна Романівна, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання Львівського державного університету фізичної культури.

Анотація. У дисертації розглянуто проблему вдосконалення фізичного виховання у початковій школі в напрямі поліпшення (підтримання на високому рівні) розумової працездатності, а також показників фізичного стану дітей під час другого року навчання в школі. Під час дворічного констатувального експерименту встановлено особливості зміни означених показників в учнів других класів, а також структуру зміни фізичної підготовленості, взаємозв'язки між досліджуваними показниками. Водночас визначено інтереси таких дітей щодо певних видів вправ. Із урахуванням одержаних даних обґрунтовано алгоритми формування й реалізації організаційної та методичної складових експериментальної програми. В однорічному формувальному експерименті доведено її ефективність у вирішенні поставлених завдань; водночас доповнено дані про тенденції зміни в різні періоди обох семестрів когнітивних функцій, взаємозв'язок такої зміни з показниками фізичного стану дітей.

Ключові слова: фізичне виховання, психофізичний стан, програма корекції, семирічні діти.

Ключ О. А. Коррекция психофизического состояния учащихся вторых классов в процессе физического воспитания. Рукопись.

Аннотация. В диссертации рассмотрена проблема совершенствования физического воспитания в начальной школе для улучшения (поддержания на высоком уровне) умственной работоспособности, показателей физического состояния детей на втором году обучения в школе. Двухгодичным констатирующим экспериментом установлены особенности изменения указанных показателей у учащихся вторых классов, а также структуру

изменения физической подготовленности, взаимосвязей между изучаемыми показателями. Определены также интересы таких детей к определенным видам упражнений. С учетом полученных данных обоснованы алгоритмы формирования и реализации организационной и методической составляющих экспериментальной программы. Одногодичным формирующим экспериментом доказана ее эффективность в решении поставленных задач; также дополнены данные о тенденциях изменения в различные периоды обоих семестров когнитивных функций, взаимосвязь такого изменения с показателями физического состояния детей.

Ключевые слова: физическое воспитание, психофизическое состояние, программа коррекции, семилетние дети.

Kljus O. A. Correction of psychophysical condition of pupils in second grade physical education. Manuscript.

Abstract. The aim of the thesis lies in grounding the correction program of psychophysical state of the second form pupils during physical education at comprehensive educational institution. For this the complex of adequate methods of investigation has been used: pedagogical testing, anthropometry, pulsometry, dynamometry, spirometry, sphygmomanometry, survey by questionnaire, discussion, testing of mental working capacity under protocol ESAP, mathematical and statistical. The tasks have been solved during a two-year ascertaining and a one-year forming experiments. During the forming experiment it has been determined the peculiarities of a daily expression and change of mental working capacity during a week each term, during an academic year—the expression and change of functional indices, physical health and abilities of girls, and boys and also the structure of change of physical preparedness, the interconnections among its constituents, functional indices, health and mental working capacity. At the same time it is determined the structure of interest and motives of such children to certain kinds of exercises and their knowledge about it, taking the structure into account during the realization of different forms of physical education by appropriate teachers and teachers of primary school. The basis of their motivation is formed by: a high mark which should take into consideration the individual peculiarities of a child relating to the physical state; a desire of separate performance of some motion activities by boys and girls; formation of a realized attitude to doing physical exercises at home; involvement of parents on the basis of collaboration. The empirical experience of teachers provides them with awareness about children's interests, but they do not pay necessary attention to a mark as a factor of the interest increase and apply to it from time to time. Taking into the consideration the principles of physical education, the regulations of programming, the theories of self-determination, education on questions dealing with physically active way of life, the requirements of the current curriculum, it has been grounded the program aiming at the correction of psychophysical state of the second form pupils during physical education at school. The program includes the algorithms of formation and realization of organizational

and methodical components. A one-year forming experiment proves its efficiency solving the set tasks. At the same time it is added the data about the tendencies of change of cognitive functions at different periods of both terms, the interconnection of such a change with the physical state of a seven-year pupils of the second form and also the knowledge about the foundations of organization, formation and realization of physical education taken into account decreases considerably a negative influence of school life on somatic health, psycho-emotional state and stimulates the improvement of physical state of such pupils.

Key words: physical education, psychophysical state, correction program, seven-year old children.

15. Семенова Н. В. Обґрунтування режиму рухової активності студенток 15-17 років з різним рівнем соматичного здоров'я : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.02 / Семенова Наталія Василівна. – Львів, 2015. – 226 с.

Науковий керівник – Магльований Анатолій Васильович, д-р біол. наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи, завідувач кафедри фізичного виховання і спортивної медицини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Офіційний опонент – Шиян Олена Іллівна, д-р наук з державного управління, професор, завідувач кафедри здоров'я людини Львівського державного університету фізичної культури.

Офіційний опонент – Романова Вікторія Іванівна, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання та адаптивної фізичної культури Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука.

Анотація. Дисертацію присвячено проблемі нормування рухової активності студенток ВНЗ I–II рівнів акредитації 15–17 років. У роботі подано результати визначення добової рухової активності за Фремінгемською методикою 499 студенток віком 15–17 років, які навчаються у вищих навчальних закладах I–II рівнів акредитації міста Львова за різними спеціальностями. Проаналізовано складові та характер добової рухової активності студенток ВНЗ I–II рівнів акредитації 15–17 років. Обґрунтовано, розроблено та впроваджено у фізичне виховання студенток 15–17 років авторську програму організації рухової активності з урахуванням рівня соматичного здоров'я. Доведено ефективність занять за авторською програмою, застосування якої порівняно із чинною державною програмою сприяло зростанню обсягу рухової активності високого рівня студенток ЕГ від 1 до 3% часу на добу та середнього рівня від 2 до 7% часу на добу. Установлено

достовірно підвищення добових енерговитрат до 9,5%, достовірно зменшення кількості студенток із низьким рівнем здоров'я, достовірно зростання рівня фізичної працездатності до середнього рівня та підвищення рівня показників фізичної підготовленості студенток.

Ключові слова: рухова активність, соматичне здоров'я, студентки.

Семёнова Н. В. Обоснование режима двигательной активности студенток 15-17 лет с разным уровнем соматического здоровья. Рукопись.

Аннотация. Диссертация посвящена проблеме нормирования двигательной активности студенток вузов I–II уровней аккредитации 15–17 лет. В работе представлены результаты определения суточной двигательной активности по Фремингемской методике 499 студенток в возрасте 15–17 лет, которые учатся в высших учебных заведениях I–II уровней аккредитации города Львова на разных специальностях. Проанализированы составляющие и характер суточной двигательной активности студенток вузов I–II уровней аккредитации 15–17 лет. На основе анализа литературы и результатов констатирующего эксперимента обосновано, разработано и внедрено в физическое воспитание студенток 15–17 лет авторскую программу организации занятий двигательной активности с учетом уровня соматического здоровья. Доказана эффективность занятий по авторской программе, применение которой по сравнению с действующей программой способствовала росту объема двигательной активности высокого уровня студенток ЭГ от 1 до 3% времени в сутки и среднего уровня от 2 до 7% времени в сутки. Установлено достоверное повышение суточных энергозатрат до 9,5%, достоверное снижение количества студенток с низким уровнем здоровья, достоверное повышение уровня физической работоспособности до среднего и повышение уровня показателей физической подготовленности студенток.

Ключевые слова: двигательная активность, соматическое здоровье, студентки.

Semenova N. V. Rationale mode motor activity of 15-17 years old female students with different levels of, somatic health. Manuscript.

Abstract. The Dissertation is devoted to the motor activity normalization for 15–17 years old female students of I–II accreditation levels universities. The paper presents the results of daily motor activity testing by Framingham methodology among 499 female students aged of 15–17 years old who are studying at different Lviv higher educational institutions of I–II accreditation and at various specialties. Have been analyzed components and nature of daily motor activity among 15–17 years old universities female students of I–II accreditation levels. Author's program of motor activity considering somatic health of 15–17 years old female students in

physical education has been substantiated, developed and implemented. According to author's program the classes efficiency has been proved, implementation of which as compared with the existing state program of physical education has contributed to the growth of motor activity among female students of the experimental group (EG) with high level of physical fitness from 1 to 3% of time per day and those with the average level from 2 to 7% of time per day. A significant increase in daily energy to 9.5%, a significant decrease in the number of female students with low state of health, a significant increase in physical capacity to the average level as well as physical fitness level improvement among female students have been established.

Keywords: physical activity, somatic health, female students.

16. Сороколіт Н. С. Удосконалення фізичного виховання учнів 5-9 класів із застосуванням варіативних модулів навчальної програми : дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / Сороколіт Наталія Стефанівна. – Львів, 2015. – 255 с.

Науковий керівник – Шиян Олена Іллівна, д-р наук з державного управління, професор, завідувач кафедри здоров'я людини Львівського державного університету фізичної культури.

Офіційний опонент – Москаленко Наталія Василівна, д-р наук з фіз. виховання і спорту, професор, проректор з наукової діяльності Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту.

Офіційний опонент – Гордійчук Віктор Іванович, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри фізичної реабілітації Луцького інституту розвитку людини Університету „Україна”.

Анотація. Дисертацію присвячено перевірці ефективності навчальної програми з фізичної культури, що ґрунтується на принципі варіативності. У роботі подано емпіричні дані щодо етапів розвитку освіти в Україні та навчальних програм з фізичної культури в період 1991–2014 рр. в Україні. Проаналізовано особливості навчальних програм з фізичної культури. Виявлено недоліки вітчизняної освіти загалом та фізичного виховання зокрема, а також причини реформування фізичного виховання. Узагальнено результати опитування 400 учителів фізичної культури щодо ставлення до чинної навчальної програми та 2290 анкет учнів 5–9 класів щодо можливості вибору варіативних модулів навчальної програми та встановлення співвідношення між запровадженням видів спорту, матеріально-технічною базою школи та інтересами учнів. Дисертаційна робота містить педагогічний експеримент, за допомогою якого доведено ефективність сучасної навчальної програми через фізичну підготовленість учнів. Проведено порівняльний аналіз показників фізичної підготовленості школярів за чинною та попередньою навчальними

програмами. Установлено найбільш раціональне поєднання варіативних модулів навчальної програми дiм розвитку фізичних якостей. Досліджено інтерес учнів 5–9 класів до вивчення варіативних модулів навчальної програми. Виявлено чинники, які перешкоджають учителям урахувати інтереси учнів при плануванні навчального матеріалу з фізичної культури.

Ключові слова: варіативні модулі навчальної програми, учні 5—9 класів, фізичне виховання, фізична підготовленість.

Сороколит Н. С. Усовершенствование физического воспитания учащихся 5–9 классов с применением вариативных модулей учебной программы. Рукопись.

Аннотация. Диссертация посвящена проверке эффективности учебной программы по физической культуре, основанной на принципе вариативности. образования в Украине и учебных программ по физической культуре в период 1991–2014 гг. Проанализированы особенности учебных программ по физической культуре. Выявлены недостатки отечественного образования в целом и физического воспитания в частности, а также причины реформирования физического воспитания в Украине и за рубежом. Представлены результаты опроса 400 учителей физической культуры относительно действующей учебной программы и 2290 анкет учеников 5–9 классов относительно выбора вариативных модулей учебной программы и установлены соотношения между внедрением видов спорта, материально-технической базой школы и интересами учеников. Установлено положительное отношение учителей к содержанию современной учебной программы: 93% считают, что уроки физической культуры в Украине должны осуществляться по единой государственной программе; 57% специалистов уверены, что современная учебная программа принесет положительные изменения в физическом воспитании школьников, в то время как 12% убеждены, что при проведении урока физической культуры не стоит использовать учебную программу, а следует опираться на собственный педагогический опыт. Положительно воспринимают распределение учебного материала на составляющие 76% педагогов; 51% всегда придерживается инструктивно-методических рекомендаций профильного министерства. Выявлено реальное состояние внедрения вариативных модулей учебной программы: ученики 5–6 классов изучают волейбол, баскетбол, легкую атлетику, футбол, гимнастику, настольный теннис; школьники 7 классов – волейбол, баскетбол, футбол, легкую атлетику и гимнастику. Ученики 8–9 классов — волейбол, баскетбол, футбол, легкую атлетику. Исследованы соответствия изучения вариативных модулей к материальной базе и интересам школьников. Установлен интерес школьников к изучению вариативных модулей учебной программы. Наибольший интерес ученики проявляют к плаванию: 5 кл. – 65,8%; 6 кл. – 62,5%; 7 кл. – 52,8; 8 кл. – 63,6%; 9 кл. – 60,9%. На втором месте по интересам

занимает волейбол: 5 кл. – 61,0%; 6 кл. – 56,1%; 7 кл. – 50,3%; 8 кл. – 53,9%; 9 кл. – 48,4%. На третьем месте – футбол: 5 кл. – 58,7%; 6 кл. – 54,0%; 7 кл. – 49,3%; 8 кл. – 47,2%; 9 кл. – 44%. Четвертый вариативный модуль, который хотят изучать школьники, – баскетбол: 5 кл. – 56,7%; 6 кл. – 54,2%; 7 кл. – 49,3%; 8 кл. – 50,1%; 9 кл. – 39,1%. Далее – настольный теннис: 5 кл. – 55,0%; 6 кл. – 55,7%; 7 кл. – 47,2%; 8 кл. – 52,4%; 9 кл. – 45,5%. Следующий – бадминтон: 5 кл. – 50,5%; 6 кл. – 47,4%; 7 кл. – 41,1%; кл. – 40,8%; 9 кл. – 31,2%. Диссертация содержит педагогический эксперимент, с помощью которого доказана эффективность современной учебной программы через физическую подготовленность учащихся. Проведен сравнительный анализ показателей физической подготовленности школьников по действующей и предыдущей учебным программам. Установлен наиболее рациональный выбор вариативных модулей учебной программы: 6 вариативных модулей в 5–6 классах: бадминтон, легкая атлетика, гимнастика, плавание, волейбол, футбол; 5 вариативных модулей в 7 классе: бадминтон, легкая атлетика, гимнастика, волейбол, футбол; 4 вариативных модуля для учащихся 8–9 классов: бадминтон, легкая атлетика, волейбол, футбол. Научно обоснована и экспериментально проверена эффективность действующей учебной программы. Доказано, что системные достоверные изменения показателей скоростных качеств в учащихся 5–9 классов выявлены у школьников ЕГ₂: скоростные качества достоверно улучшились в учащихся 5 кл. на 9,2%; 6 кл. – на 5,6%; 7 кл. – на 6%; 8 кл. – на 4,5%; 9 кл. – на 5,7% ($p < 0,05$); силы: 5 кл. – на 53,1%; 6 кл. – на 20,8%; 7 кл. – на 22,2%; 9 кл. – на 55,4% ($p < 0,05$); гибкости: 5 кл. – на 69,6%; 6 кл. – на 27%; 8 кл. – на 28,6%; 9 кл. – на 24,1% ($p < 0,05$); скоростно-силовых способностей: прыжок с места – 5 кл. – на 5,3%; 7 кл. – на 5,8%; 8 кл. – на 4,5%; 9 кл. – на 7,3% ($p < 0,05$); в метании малого мяча на дальность в учащихся 5 кл. улучшились показатели на 34,2%; 6 кл. – на 13,7%; 7 кл. – на 38,8%; 8 кл. – на 15%; кл. – на 17% ($p < 0,05$).

Ключевые слова: вариативные модули учебной программы, ученики 5–9 классов, физическое воспитание, физическая подготовленность.

Sorokolit N. S. Improvement of physical education among 5-9 grades pupils by applying curriculum with optional modules. Manuscript.

Abstract. The thesis is devoted to monitoring the effectiveness of physical education curriculum based on the principle of optional modules. The paper presents empirical evidence regarding development stages of education in Ukraine and those of physical education programs during 1991–2014. The features of physical education curriculum were analyzed. Shortcomings of national education in general and physical education in particular were revealed as well as causes of physical education reform. The results of the survey among 400 teachers of physical education regarding their attitude towards current physical education curriculum and questionnaires of 2290 pupils of the 5–9 grades regarding the opportunity to choose

optional modules throughout the curriculum are generalized and the correlation between introducing kinds of sports, school resources and pupils' interests was established. The thesis contains pedagogical experiment which demonstrates the efficiency of the current curriculum due to physical fitness of pupils. Comparative analysis of physical fitness of pupils under conditions of the current and previous curriculum programs was conducted. The most efficient combination of optional modules in the curriculum for physical qualities development was established. Interest of the 5–9 grades pupils in mastering optional modules was investigated. Factors that prevent teachers from taking into account the interests of pupils when planning physical education program were defined.

Keywords: curriculum optional modules, 5–9 grades pupils, physical education, physical fitness.

17. Стадник В. В. Диференційований підхід до використання позаакадемічних форм занять у фізичному вихованні студентів ВНЗ технічного профілю : дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / Стадник Володимир Володимирович. – Львів, 2015. – 183 с.

Науковий керівник – Петрина Роман Львович, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент, декан факультету фізичного виховання Львівського державного університету фізичної культури.

Офіційний опонент – Грибан Григорій Петрович, д-р пед. наук, доцент, завідувач кафедри фізичного виховання та рекреації Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Офіційний опонент – Римик Роман Васильович, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри спортивно-педагогічних дисциплін Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Анотація. Дисертацію присвячено проблемі вдосконалення програм, що передбачають реалізацію диференційованого підходу до використання позаакадемічних занять у фізичному вихованні студентів ВНЗ технічного профілю. Розроблено й обґрунтовано авторську програму диференціації позаакадемічних форм занять у фізичному вихованні ВНЗ технічного профілю. Експериментально підтверджено її раціональність й ефективність за отриманими результатами показників психофізичної готовності студентів основних медичних груп порівняно з чинною.

Ключові слова: фізичне виховання, позаакадемічні заняття, авторська програма, диференціація, фізична підготовленість, соматичне здоров'я.

Стадник В. В. Дифференцированный подход к использованию внеакадемических форм занятий в физическом воспитании студентов вузов технического профиля. Рукопись.

Аннотация. Диссертация посвящена проблеме совершенствования программ, предусматривающих реализацию дифференцированного подхода к использованию внеакадемических форм занятий в физическом воспитании студентов вузов технического профиля. Статистический анализ полученных данных формирующего эксперимента подтверждает их репрезентативность и достоверность и указывает на положительное влияние использованной методологии: все показатели у студентов экспериментальных групп выше, чем у студентов контрольной группы, что является прямым подтверждением ее эффективности и преимущества авторской методики по сравнению с действующей.

Ключевые слова: физическое воспитание, внеакадемические занятия, авторская программа, дифференциация, физическая подготовленность, соматическое здоровье.

Stadnyk V. V. Differentiated approach to extra-curriculum activities for technical universities students physical education. Manuscript.

Abstract. The thesis is devoted to the programs improvement that involves the implementation of a differentiated approach to extra-curriculum activities for technical universities students' physical education. It has been determined students with regressive fitness physical capacity level by pedagogical research. It has been determined student sport interests for extra-curriculum activities by interviewing. It has been worked out and proved a differentiated program for extra-curriculum activities for technical universities students' physical education. It has been experimentally proved the program effectiveness based on special medical group students' psychological and physical readiness comparing with current one.

Keywords: physical education, extra-curriculum activities, author' program, differentiation, fitness level, somatic health

- 18. Федак С. С. Фізична підготовка військовослужбовців у період адаптації до військово-професійної діяльності в міжнародних операціях : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.02 / Федак Сергій Сергійович. – Львів, 2015. – 257 с.**

Науковий керівник – Лойко Орест Миронович, канд. іст. наук, доцент кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Офіційний опонент – Ольховий Олег Михайлович, д-р наук з фіз. виховання та спорту, доцент, провідний науковий співробітник Наукового центру Повітряних Сил Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба.

Офіційний опонент – Романчук Віктор Миколайович, канд. наук з фіз. виховання і спорту, професор кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова Державного університету телекомунікацій.

Анотація. У дисертації досліджено проблеми якісної підготовки військовослужбовців, яких залучають до виконання міжнародних операцій. Установлено, що діяльність миротворців супроводжується значними фізичними навантаженнями, психічним напруженням та адаптацією організму до навколишнього середовища. З'ясовано, що чинна програма фізичної підготовки миротворців є недостатньо ефективною, оскільки не повною мірою враховує особливості навколишнього середовища та кліматогеографічні умови їх діяльності. Обґрунтовано та експериментально перевірено програму фізичної підготовки військовослужбовців Збройних сил України в період адаптації до військово-професійної діяльності в міжнародних операціях. Застосування авторської програми забезпечило підтримання на достатньому рівні показників соматичного здоров'я, фізичного розвитку, адаптаційного потенціалу і психічного стану миротворців та поліпшення ефективності їх міжнародної діяльності в цілому.

Ключові слова: адаптація, військовослужбовець, засоби, миротворець, незвичні умови, програма, середовище, соматичне здоров'я, фізична підготовка.

Федак С. С. Физическая подготовка военнослужащих в период адаптации к военно-профессиональной деятельности в международных операциях. Рукопись.

Аннотация. Впервые обоснована структура и содержание программы физической подготовки военнослужащих Вооруженных сил Украины в период адаптации к военно-профессиональной деятельности в международных операциях. Впервые экспериментально доказано, что занятия по авторской программе способствуют заблаговременному формированию физической готовности и функциональных возможностей систем организма, которые обеспечат успех и эффективность военно-профессиональной деятельности миротворцев в разных климатогеографических условиях.

Ключевые слова: адаптация, военнослужащий, средства, миротворец, непривычные условия, программа, среда, соматическое здоровье, физическая подготовка.

Fedak S. S. Physical training military personnel in the period or adaptation to the professional military' activities in international operations. Manuscript.

Abstract. In the dissertation the issues of quality training of military personnel who are involved in the implementation of international operations. It is established that the activities of peacekeepers accompanied by significant physical, mental strain and adaptation to the environment. Clarified that the current program of physical training of peacekeepers is not effective, since not fully take into account environmental and climatic conditions of their activity. Was developed and experimentally tested a program of adaptation of servicemen of the Armed Forces of Ukraine in international activities by means of physical training. The use of the author's program ensured the maintenance of adequate indicators of somatic health, physical growth and mental status of peacekeepers and improve the efficiency of their international activities in General.

Key words: adaptation, serviceman, tools, peacemaker, unusual conditions, the program, the environment, somatic health, physical training.

19. Хлус Н. О. Технологія підвищення фізичної підготовленості студенток ВНЗ гуманітарного профілю засобами степ-аеробіки : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.02 / Хлус Наталія Олександрівна. – Львів, 2015. – 241 с.

Науковий керівник – Драчук Андрій Іванович, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри теорії і методики спорту, заступник директора з наукової роботи інституту фізичного виховання та спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Офіційний опонент – Дудорова Людмила Юріївна, д-р пед. наук, доцент, завідувач кафедри фізичного виховання та здоров'я Київського національного університету технології та дизайну.

Офіційний опонент – Луценко Лариса Сергіївна, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри фізичного виховання Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Анотація. Дисертацію присвячено проблемі підвищення фізичної підготовленості студенток ВНЗ гуманітарного профілю засобами степ-аеробіки. У роботі обґрунтовано авторську технологію підвищення фізичної підготовленості студенток 3–4 курсів ВНЗ засобами степ-аеробіки і на цій

основі розроблено модельні характеристики різних режимів фізичних навантажень та обсягів рухової активності; використано новітні підходи для отримання об'єктивних даних результатів педагогічного експерименту; виявлено й обґрунтовано найбільш інформативні і значущі показники фізичних навантажень у степ-аеробіці; сформовано й впроваджено класифікацію тренувальних засобів степ-аеробіки за педагогічною спрямованістю і ступенем функціонального впливу на організм студенток. Експериментальним шляхом доведено ефективність авторської технології підвищення фізичної підготовленості студенток 3–4 курсів ВНЗ засобами степ-аеробіки. На основі експериментальних даних для викладачів кафедр фізичного виховання, магістрів, аспірантів видано навчальний посібник „Технологія підвищення фізичної підготовленості студенток ВНЗ засобами степ-аеробіки”.

Ключові слова: технологія, студентки, фізична підготовленість, рухова активність, степ-аеробіка.

Хлус Н. А. Технология повышения физической подготовленности студенток вузов гуманитарного профиля средствами степ-аэробики. Рукопись.

Аннотация. Диссертация посвящена изучению проблемы повышения физической подготовленности студенток 3–4 курсов вузов гуманитарного профиля средствами степ-аэробики. Впервые на основе полученных экспериментальных данных использованы новейшие подходы для получения объективных результатов педагогического эксперимента; выявлены и обоснованы наиболее информативные и значимые показатели физических нагрузок в степ-аэробике; впервые разработана и внедрена классификация тренировочных средств степ-аэробики по педагогической направленности и степени функционального воздействия на организм студенток; усовершенствованы научные данные, характеризующие физическое состояние и особенности студенток, занимающихся степ-аэробикой; получили дальнейшее развитие положения о рациональном соотношении физической нагрузки и использовании ее в процессе занятий степ-аэробикой. Разработаны групповые оценочные региональные таблицы, которые могут быть использованы для проведения текущей коррекции средств и методов физической подготовки, оценки уровней физического развития, морфофункциональных показателей и физической работоспособности студенток по показателям физической подготовленности на основе различных режимов двигательной активности. Авторская технология повышения физической подготовленности средствами степ-аэробики внедрена в практику физического воспитания Глуховского национального педагогического университета имени Александра Довженко, Херсонского государственного

университета, Чернігівського національного педагогічного університета імені Тараса Шевченка, Дрогобычського державного педагогічного університета імені Івана Франка.

Ключевые слова: технологія, студентки, фізична підготовленість, двигальна активність, степ-аеробіка.

Khilus N. O. Technology of universities of humanity sciences female students fitness improving by means of step aerobics. Manuscript.

Abstract. The dissertation is devoted to the problem of fitness improving of senior female students of universities of humanity sciences by means of step aerobics. In this research the author proved the technology of senior female students fitness improving by means of step aerobics and on this base the technology the model characteristics of different modes of physical activity and volume of moving activity and specific practical recommendations were developed. It has been used modern approaches to obtain objective data results of pedagogical experiment; discovered and proved the most informative and meaningful indicators of physical activity in step aerobics; formed and implemented classification of training tools for step aerobics pedagogical orientation and the degree of functional effects on the body of female students. Efficiency of author technologies in improving physical readiness of 3-4 year of study university students by means of step aerobics was proven experimentally. On the base of the research results the textbook "Technology of universities of humanity sciences female students fitness improving by means of step aerobics" was published for teachers of physical training, masters and postgraduate students.

Keywords: technology, female students, fitness, physical activity, step aerobics.

20. Щур Л. Р. Формування здорового способу життя студентів спеціальності "Образотворче та декоративно-ужиткове мистецтво" : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.02 / Щур Лідія Романівна. – Львів, 2015. – 232 с.

Науковий керівник – Завидівська Наталія Назарівна, д-р пед. наук, професор кафедри теорії і методики фізичного виховання Львівського державного університету фізичної культури.

Офіційний опонент – Носко Микола Олексійович, д-р пед. наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка.

Офіційний опонент – Семенова Наталія Василівна, канд. наук з фіз. виховання та спорту, викладач вищої категорії Медичного коледжу Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Анотація. Дисертаційну роботу присвячено проблемі вдосконалення процесу формування навичок здорового способу життя студентів спеціальності «Образотворче та декоративно-ужиткове мистецтво». Розроблено, упроваджено та доведено ефективність використання у процесі фізичного виховання авторської технології формування навичок здорового способу життя у студентів-митців. Ця технологія та створений міждисциплінарний навчальний курс «Основи формування здорового способу життя» є перспективним напрямом удосконалення процесу формування навичок здорового способу життя у студентів-митців, що відображено у статистично достовірному поліпшенні фізичної активності студентів; поліпшенні рівня знань, умінь і навичок; зменшенні пропусків занять через застудні захворювання. Запропоновані механізми й організаційні засади навчання сприяли поліпшенню морфофункціональних показників, підвищенню рівня фізичної підготовленості студентів та сформованості в них належного рівня навичок здорового способу життя.

Ключові слова: фізичне виховання, студенти спеціальності «Образотворче та декоративно-ужиткове мистецтво», здоровий спосіб життя, технологія здоров'язбережувального навчання.

Щур Л. Р. Формирование здорового образа жизни студентов специальности «Изобразительное и декоративно-прикладное искусство». Рукопись.

Аннотация. Диссертационная работа посвящена проблеме усовершенствования процесса формирования навыков здорового образа жизни студентов специальности «Изобразительное и декоративно-прикладное искусство». Разработана и внедрена в процесс физического воспитания авторская здоровьесберегательная технология обучения студентов-художников. Доказана эффективность ее использования в высших учебных заведениях художественного направления с целью формирования у студентов навыков здорового образа жизни. Эта технология и созданный междисциплинарный учебный курс «Основы формирования здорового образа жизни» – перспективное направление усовершенствования процесса формирования навыков здорового образа жизни у студентов-художников, что отобразено в статистически достоверном улучшении физической активности студентов; улучшении уровня знаний, умений и навыков; уменьшении пропусков занятий из-за простудных заболеваний. Предложенные механизмы и организационные

основи обучения способствовали улучшению морфофункциональных показателей, повышению уровня физической подготовленности студентов и формированию у них надлежащего уровня навыков здорового образа жизни.

Ключевые слова: физическое воспитание, студенты специальности «Изобразительное и декоративно-прикладное искусство», здоровый образ жизни, технология здоровьесберегающего обучения.

Shchur L. R. Fine and Decorative Arts students' healthy lifestyle developing. Manuscript.

Abstract. The thesis is devoted to the problem of healthy lifestyle habits developing among Fine and Decorative Arts students. It has been developed, implemented and tested author's methods of healthy lifestyle habits development for Fine and Decorative Arts students. These methods and the program worked out for "Fundamentals of Healthy Lifestyle Developing" course are prospective directions to improve healthy lifestyle developing habits of Fine and Decorative Arts students. It has been proved by statistically significant improving of students' physical activities; knowledge and skills level increasing; decrease of absentees because of colds. Author's methods and organizational basis of education have contributed to the improvement of morphological and functional indexes, students' fitness level and development of proper healthy lifestyle habits.

Key words: physical education, Fine and Decorative Arts students, healthy lifestyle, healthy lifestyle studies methods.

24.00.03 Фізична реабілітація

24.00.03 Physical rehabilitation

Дисертації кандидатів наук:

- 21. Аблікова А. В. Удосконалення первинного спортивного відбору волейболісток на основі генетично детермінованих маркерів : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.01 / Аблікова Аліса Володимирівна. – Львів, 2015. – 201 с.**

Науковий керівник – Баранецький Григорій Григорович, д-р біол. наук, професор, пенсіонер.

Офіційний опонент – Сергієнко Леонід Прокопович, д-р пед. наук, професор кафедри фізичної реабілітації та здоров'я людини Миколаївського міжрегіонального інституту розвитку людини вищого навчального закладу „Відкритого міжнародного університету розвитку людини „Україна”.

Офіційний опонент – Олійник Роман Володимирович, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри спорту Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка.

Анотація. Дисертацію присвячено проблемі первинного спортивного відбору дівчат віком 10–12 років на основі генетично детермінованих маркерів. Проаналізовано проблеми спортивного відбору в жіночому волейболі та особливості відбору з урахуванням генетично детермінованих ознак. Метою дослідження було удосконалення первинного спортивного відбору волейболісток віком 10–12 років за рахунок генетично детермінованих маркерів. Установлений комплекс генетично детермінованих маркерів та ознак для спортивного відбору волейболісток віком 10–12 років. Доповнено відомості про ефективність відбору волейболісток на основі використання генетично детермінованих морфологічних, фізіологічних та психологічних ознак. З'ясовано, що при вирішенні таких питань, як первинний відбір дівчат віком 10–12 років у волейболі, удосконалення спортивної техніки, індивідуалізація тренувального процесу, прогнозування спортивних результатів, доцільно використовувати морфофункціональні ознаки, які на 75-99% детерміновані генетично.

Ключові слова: спортивний відбір, генетичні маркери, волейбол.

Абликова А. В. Совершенствование первичного спортивного отбора волейболисток на основе генетически детерминированных маркеров. Рукопись.

Аннотация. Диссертация посвящена проблеме спортивного отбора девочек в возрасте 10- 12 лет на основе генетически детерминированных маркеров и признаков. Проанализированы проблемы спортивного отбора в женском волейболе и особенности отбора с учетом генетически детерминированных признаков. Целью исследования было совершенствование первичного спортивного отбора волейболисток в возрасте 10–12 лет за счет генетически детерминированных маркеров. Установлен комплекс генетически детерминированных маркеров и признаков для усовершенствования первичного спортивного отбора волейболисток в возрасте 10- 12 лет. Дополнены сведения об эффективности отбора волейболисток на основе использования генетически детерминированных морфологических, физиологических и психологических маркеров. Показана целесообразность использования морфофункциональных признаков спортсменок-волейболисток, которые на 75-99% детерминированы генетически при решении таких вопросов, как первичный отбор девочек, совершенствование спортивной техники, индивидуализация тренировочного процесса, прогнозирования спортивных результатов. Результаты исследования подтвердили, дополнили и

способствовали получению новых данных по проблеме спортивного отбора в волейболе.

Ключевые слова: спортивный отбор, генетические маркеры, волейбол.

Ablikova A. V. Improving of primary sport volleyball selection of female volleyball players based on genetically determined markers. Manuscript.

Abstract. The dissertation is dedicated to the improvement of primary sport volleyball selection of female volleyball players at the age of 10-12 based on genetically determined markers. It analyzes the problems of sports selection in the women's volleyball and features of selection considering genetically determined characteristics. The aim of the research is the improvement of primary selection of sports volleyball players at the age of 10-12 by genetically determined markers. Research object: methodology of sports selection in volleyball. Research purpose: sports volleyball selection based on genetically determined markers.

Key words: sports selection, genetic marker, volleyball.

Дисертації докторів наук:

22. Нестерчук Н. Є. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації дітей з вродженою клишоногістю : дис. ... д-ра наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.03 / Нестерчук Наталія Євгенівна. – Рівне, 2015. – 488 с.

Науковий консультант – Маліков Микола Васильович, д-р біол. наук, професор, декан факультету фізичного виховання Запорізького національного університету.

Офіційний опонент – Макарова Еліна Вікторівна, д-р наук з фіз. виховання та спорту, доцент кафедри фізичної реабілітації Львівського державного університету фізичної культури.

Офіційний опонент – Головаха Максим Леонідович, д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри травматології і ортопедії Запорізького державного медичного університету.

Офіційний опонент – Вихляев Юрій Миколайович, д-р пед. наук, професор кафедри фізичного виховання Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут”

Анотація. Дисертація присвячена проблемі обґрунтування теоретико-методичних основ формування та реалізації змісту індивідуально орієнтованої фізичної реабілітації дітей із вродженою клишоногістю у дошкільний період. У дослідженні задіяно 68 дітей дошкільного віку з вродженою клишоногістю, 34 дитини без порушень розвитку і члени їхніх родин. Розроблена концепція індивідуально орієнтованої фізичної реабілітації дошкільників із вродженою клишоногістю, зважаючи на недоліки чинних організації і змісту процесу, визначає напрями удосконалення останніх на засадах дотримання вимог загальних принципів фізичної реабілітації, а також дидактичних і методичних принципів фізичного виховання, під час формування змісту занять - урахування індивідуальних особливостей морфології, функціонування стопи й усього опорно-рухового апарату, поміж інших систем, - насамперед м'язової і серцево-судинної. Концепція індивідуально орієнтованого змісту фізичної реабілітації базується на наукових, організаційних, змістових і нормативних основах. За результатами проведеного педагогічного експерименту констатовано, що впровадження програми індивідуально орієнтованої фізичної реабілітації сприяло поліпшенню активних і пасивних рухів у гомілковостопних суглобах (тильне згинання), зміцненню м'язів гомілки і стопи, коригуванню виконання основних рухів до рівня однолітків без порушень розвитку, функціонального стану серцево-судинної і дихальної систем, фізичної працездатності, розвитку фізичних якостей.

Ключові слова: діти з вродженою клишоногістю, індивідуально орієнтована фізична реабілітація, гомілковостопний суглоб, фізичні вправи.

Нестерчук Н. Е. Теоретико-методические основы физической реабилитации детей с врожденной косолапостью. Рукопись.

Аннотация. Диссертация посвящена проблеме обоснования теоретико-методических основ формирования и реализации содержания индивидуально ориентированной физической реабилитации детей с врожденной косолапостью в дошкольный период. В работе проанализированы результаты внедрения программы индивидуально ориентированной физической реабилитации. В исследовании задействовано 68 детей с врожденной косолапостью, 34 ребенка без нарушений развития дошкольного возраста и члены их семей. Разработанная концепция индивидуально ориентированной физической реабилитации дошкольников с врожденной косолапостью, учитывая недостатки действующих организации и содержания процесса, определяет направления совершенствования последних основываясь на требованиях общих принципов физической реабилитации, а также дидактических и методических принципов физического воспитания, а в ходе формирования содержания занятий - учет

индивидуальных особенностей морфологии, функционирования стопы и всего опорно-двигательного аппарата, среди других систем, прежде всего мышечной и сердечнососудистой. Концепция индивидуально ориентированного содержания физической реабилитации базируется на научных, организационных, содержательных и нормативных основаниях. Основной целью программы индивидуально ориентированной физической реабилитации избрано улучшение функционального состояния стоп, увеличение подвижности в голеностопном суставе, укрепление мышц нижних конечностей, коррекцию постановки стоп во время движения, предупреждение рецидивов, профилактику нарушения осанки, приближение выполнения физических упражнений и основных движений к норме (по сравнению со сверстниками без нарушений развития), подготовку детского организма к учебной деятельности в школе, овладение родителями практическими навыками проведения физической реабилитации в домашних условиях, различными приемами лечебного массажа и упражнениями на растяжение (стретчинг). Оптимальным в обеспечении эффекта физической реабилитации дошкольников с врожденной косолапостью признан комплексный подход, предусматривающий систему подготовки специалистов (овладение методиками реабилитации, комплексное обследования, определения содержания рекомендаций для реализации родителями ребенка, формирование индивидуально ориентированного содержания занятий); сотрудничества с родителями (открытые занятия, беседы, тренинги, индивидуальные и групповые консультации); воздействия на организм ребенка с помощью средств физической реабилитации (нормализация морфологии и функции стопы, устранение рецидивов, обучение основным движениям, улучшение физического развития, функциональных показателей, физических качеств до уровня сверстников без нарушений развития). Учитывая то, что врожденная косолапость негативно влияет на весь детский организм, вследствие уменьшения двигательной активности, патологической постановки стоп, была определена стратегия оздоровления детей с врожденной косолапостью, которая имела комплексный подход, направленная на укрепление здоровья, физическую подготовленность. Оздоровление включало ряд основных параметров: удовлетворение двигательной активности, основанной на учете биологических закономерностей их организма, связанных со значительной потребностью ребенка в различных движениях; развитие физических возможностей детей, тренировки сердечнососудистой и дыхательной систем, формирование правильной осанки, создание положительного эмоционального настроения в ходе двигательной деятельности по формированию интереса и мотивации к занятиям по физической реабилитации. Реализация предложенной программы индивидуально ориентированной физической реабилитации обеспечила достижение положительного результата в выполнении основных движений и нормативных физических упражнений. По результатам проведенного педагогического эксперимента констатировано, что внедрение программы индивидуально ориентированной физической реабилитации способствовало улучшению активных и пассивных движений в голеностопных суставах (тыльное сгибание), функционального состояния

сердечнососудистой и дыхательной систем, физической работоспособности, укреплению мышц голени и стопы, корректировке выполнения основных движений до уровня сверстников без нарушений развития, развитию физических качеств.

Ключевые слова: дети с врожденной косолапостью, индивидуально ориентированная физическая реабилитация, голеностопный сустав, физические упражнения.

Nesterchuk N. E. Theoretical and methodological basis of physical rehabilitation of children with congenital clubfoot. Manuscript.

Abstract. The thesis is devoted to the problem connected with justification of theoretical and methodological bases of forming and implementation of individual physical rehabilitation of preschool children with congenital clubfoot. 68 preschool children with congenital clubfoot, 34 children without violation and children's families were involved into the research. Paying attention to the shortcomings of existing organization and content of the process, the proposed conception is focused on individual physical rehabilitation of preschool children with congenital clubfoot. It defines that the directions of the improvement are to meet the requirements of general principles connected with physical rehabilitation, as well as didactic and methodological principles of physical training during the classes, taking into account individual morphology, functioning of the feet and all musculoskeletal system among other systems – especially among muscular and cardiovascular ones. Being oriented to the individual physical rehabilitation this conception is based on scientific, organizational, substantial and normative grounds. The results of the pedagogical experiment state that the implementation of individual physical rehabilitative program assisted to improve active and passive movements of ankle-foot joints (dorsiflexion), strengthen lower leg and foot muscles, correct execution of basic movements to the level of their peers without disability, adjust the functional state of cardiovascular and respiratory systems, firm physical performance, develop physical qualities.

Key words: children with congenital clubfoot, individual physical rehabilitation, ankle-foot joint, exercise.

ПОКАЖЧИК АВТОРІВ

Аблікова А. В.	21
Вереньга Ю. В.	12
Вітос Я. К.	13
Донець О. В.	1
Задорожна О. Р.	2
Клюс О. А.	14
Маніло Ю. В.	3
Мельник В. О.	4
Нестерчук Н. Є.	22
Осадців Т. П.	5
Пітин М. П.	11
Рибак Л. І.	6
Рода О. Б.	7
Сапрун С. Т.	8
Семенова Н. В.	15
Семеряк З. С.	9
Сіренко П. О.	10
Сороколіт Н. С.	16
Стадник В. В.	17
Федак С. С.	18
Хлус Н. О.	19
Щур Л. Р.	20

AUTHORS INDEX

Ablikova A. V.	21
Donets O. V.	1
Fedak S. S.	18
Khlus N. O.	19
Kljus O. A.	14
Melnyk V. O.	4
Manilo Y. V.	3
Nesterchuk N. E.	22
Osadtsiv T. P.	5
Pityn M. P.	11
Roda O. B.	7
Rybak L. I.	6
Saprun S. T.	8
Semenova N. V.	15
Semeryak Z. S.	9
Shchur L. R.	20
Sirenko P. O.	10
Sorokolit N. S.	16
Stadnyk V. V.	17
Verenga Yu. V.	12
Vitos V. K.	13
Zadorozhna O. R.	2

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

АНОТОВАНИЙ ПОКАЖЧИК ДИСЕРТАЦІЙ за 2015 рік

(українською, російською та англійською мовами, що наявні у фонді бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури)

Укладач – Ірина Свістельник